



Minister Klimatu i Środowiska

Paulina Hennig-Kloska

BKA-RI.0831.1.2025.KZ
3591610.15272983.12292653
Warszawa, 06-06-2025

Pani
Beata Merenda
Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu
Ul. Chełmońskiego 14
51-630 Wrocław

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Przedstawiam Pani Inspektor Wystąpienie pokontrolne (dalej: *Wystąpienie*) z kontroli wspólnej przeprowadzonej¹ przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska we Wrocławiu (dalej: WIOŚ) w zakresie wybranych aspektów działalności Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska (dalej: DWIOŚ) w latach 2023-2025.

Podstawa prawna:

- art. 10 w związku z art. 6 ust. 3 pkt 2 oraz art. 6 ust. 4 pkt 1, art. 46 i 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej²;
- art. 3 pkt 2, art. 3a i 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (dalej: ustawa o IOŚ)³;
- art. 51 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie⁴.

Informacje o kontrolowanym podmiocie

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska jest organem Inspekcji Ochrony Środowiska oraz organem rządowej administracji zespolonej w województwie, działającym na podstawie ustawy o IOŚ i przepisów odrębnych. Organ podlega nadzorowi wojewody, a w zakresie działalności Inspekcji Ochrony Środowiska - Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska.

Do zadań wojewódzkiego inspektora należą m.in.:

- kontrola podmiotów korzystających ze środowiska⁵ w zakresie określonym w ustawie o IOŚ;
- podejmowanie decyzji wstrzymujących działalność prowadzoną z naruszeniem wymagań związanych z ochroną środowiska lub naruszeniem warunków korzystania ze środowiska;
- przeciwdziałanie poważnym awariom oraz sprawowanie nadzoru nad usuwaniem ich skutków;
- wykonywanie zadań określonych w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie⁶;

¹ Kontrolę przeprowadzili pracownicy Biura Kontroli i Audytu Ministerstwa Klimatu i Środowiska oraz pracownicy Wydziału Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego:

a) Katarzyna Żebrowska, główny specjalista w Biurze Kontroli i Audytu,
b) Katarzyna Suwała, główny specjalista w Biurze Kontroli i Audytu,
c) Magdalena Janiszewska, starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli,
d) Weronika Kornacka, starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli.

Czynności kontrole przeprowadzono w okresie od 5 lutego do 31 marca 2025 r. w formie zdalnej oraz w siedzibie WIOŚ we Wrocławiu przy ul. Chełmońskiego 14.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

³ Dz. U. z 2024 r. poz. 425.

⁴ Dz. U. z 2025 r. poz. 428.

⁵ W rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54).

⁶ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 42024 r. poz. 112112, z późn. zm.)

- wykonywanie zadań w zakresie zapobiegania szkodom w środowisku i ich naprawy;
- wykonywanie zadań określonych w przepisach o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów;
- wykonywanie pomiarów wielkości emisji oraz poziomu substancji lub energii występujących w środowisku;
- współdziałanie w zakresie ochrony środowiska z innymi organami, a także organizacjami społecznymi;
- ściganie przestępstw przeciwko środowisku;
- dokonywanie analiz i ocen przestrzegania przepisów o ochronie środowiska.

Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wykonuje zadania przy pomocy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu, w skład którego wchodzi również 3 delegatury: w Jeleniej Górze, Legnicy i Wałbrzychu.

Dolnośląskim Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska od 2 kwietnia 2024 r. jest Beata Merenda. Od 8 czerwca 2021 r. do 29 marca 2024 r. stanowisko to zajmował Mariusz Wojewódka.

OCENA OGÓLNA KONTROLOWANEJ DZIAŁANOŚCI

Obszar i położenie województwa dolnośląskiego, jak również skala i rodzaje realizowanych na jego terenie działań (w tym związanych z transgranicznym przewozem odpadów, zanieczyszczeniem Odry czy ryzykiem powodzi) powodują, że rola Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia skutecznej ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa mieszkańców regionu.

W kontrolowanej jednostce stwierdzono w latach 2023-2025 istotne zaległości i nieprawidłowości zarówno w obszarze merytorycznym, jak i obsługowym, które wynikały w szczególności ze znacznej skali realizowanych zadań, z występowania zdarzeń losowych na terenie województwa dolnośląskiego (tj. zagrożenia dla bezpieczeństwa wód na rzece Odrze, powódź na Dolnym Śląsku), oraz ograniczonych zasobów kadrowych, jak również nierzetelnego wykonywania obowiązków służbowych. Jednocześnie w WIOŚ występowały trudności kadrowe związane z długotrwałymi nieobecnościami w pracy oraz skargami w zakresie mobbingu.

Część rozpoczętych w 2024 r. zmian w zakresie struktury organizacyjnej, personelu oraz wykonywania zadań budzi zastrzeżenia pod względem ich prawidłowości oraz osiągniętych efektów, ponieważ nie spowodowały istotnej poprawy terminowości czy efektywności działań. W większości dotyczyły one kwestii administracyjnych i kadrowych, a działania naprawcze znajdowały się na początkowym etapie realizacji.

Poniżej przedstawiono najistotniejsze oceny i ustalenia w badanych obszarach.

Wykonywanie zadań z zakresu inspekcji ochrony środowiska

[Kontrole] Skala kontroli prowadzonych przez WIOŚ była znaczna. W latach 2023-2024 inspektorzy jednostki przeprowadzili łącznie 6.374 kontrole (w tym 3.149 w 2023 r. oraz 3.225 w 2024 r.); w przeliczeniu na jednego inspektora stanowiło to 44 kontrole w 2023 r. oraz 46 kontroli w 2024 r.⁷ Ze względu na dużą liczbę kontroli oraz ograniczone zasoby kadrowe w planach kontroli WIOŚ na lata 2023-2025 nie uwzględniono części wytycznych Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOŚ) dot. liczby kontroli w poszczególnych zakresach (łącznie 57 podmiotów w 2023 r., 54 podmioty w 2024 r. oraz 24 w 2025 r.). W przypadku lat 2023-2024 było to niezgodne z art. 5 ust. 4 pkt 1 ustawy o IOŚ; w 2025 r. DWIOŚ uzyskał zgodę GIOŚ na odstąpienie od stosowania ww. wytycznych.

Stopień realizacji planów kontroli w poszczególnych przedmiotach był zróżnicowany. Negatywnie w tym aspekcie oceniono realizację kontroli z zakresu przeciwdziałania marnowaniu żywności w 2024 r., gdyż wykonanie planu wyniosło zaledwie 6%.

Część prowadzonych kontroli miała charakter długotrwały. W 2023 r. najdłuższa kontrola trwała ponad 3 lata i 3 miesiące, co nie znajdowało uzasadnienia, ponieważ WIOŚ już w pierwszym roku kontroli dysponował dowodami na stwierdzone naruszenia.

⁷ Zgodnie ze sprawozdaniami za lata 2023-2024 średnioroczna liczba inspektorów była równa w 2023 r. 71,375 etatom, a w 2024 r. - 69,655 etatom (z uwzględnieniem zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy).

W ramach 10 badanych kontroli stwierdzono nieprawidłowości lub uchybienia polegające na stosowaniu niezgodnych ustawą Prawo przedsiębiorców i ustawą o IOŚ pouczeń o prawach i obowiązkach kontrolowanego (3), niepowiadomieniu podmiotu o przedłużeniu trwania kontroli (1), co było niezgodne z art. 55 ust. 3 ustawy Prawo przedsiębiorców, nieumieszczeniu w protokole kontroli adnotacji ws. odmowy podpisania dokumentu przez podmiot kontrolowany, co było niezgodne z art. 11 ust. 3 ustawy o IOŚ, oraz na rozpatrzeniu zastrzeżeń bez pisemnego stanowiska w tej sprawie (1). Jednocześnie nierzetelnie prowadzono akta 3 kontroli.

[Postępowania administracyjne] Skala postępowań administracyjnych prowadzonych przez WIOŚ była również znaczna, co przekładało się na ich wydłużony czas realizacji, w tym przypadki przedawnienia, beczynności oraz inne naruszenia Kodeksu postępowania administracyjnego (dalej: KPA).

W latach 2023-2025 WIOŚ prowadził łącznie 1.303 postępowania administracyjne, w tym 1.025 zakończono wydaniem decyzji (w 2023 r. – 431 decyzji, w 2024 r. - 581, do 5 lutego 2025 r. - 13). Negatywnie w tym obszarze należy ocenić, że z końcem 2023 r. dopuszczono do przedawnienia⁸ 28 spraw, w których WIOŚ przez 3 lata nie wszczął postępowań administracyjnych ws. nałożenia kar za naruszenie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Ponadto organ dopuszczał się beczynności, tj. mimo złożonego wniosku lub istniejącego obowiązku WIOŚ nie wszczął odpowiednio 38 postępowań administracyjnych wg stanu na 31 grudnia 2023 r., 100 postępowań wg stanu na 31 grudnia 2024 r. oraz 124 postępowań wg stanu na 5 lutego 2025 r. Z kolei w jednej badanej sprawie, w której postępowanie zostało wszczęte w 2021 r., stwierdzono beczynność organu, który za wyjątkiem sporządzenia jednego pisma, nie podejmował innych działań przez ponad 3 lata.

Średni czas prowadzenia postępowania administracyjnego w badanym okresie wynosił ogółem ok. 6,5 miesiąca. Spośród 17 objętych kontrolą postępowań administracyjnych tylko 3 (18%) przeprowadzono w ciągu 2 miesięcy, tj. w terminie określonym w KPA dla spraw szczególnie skomplikowanych. 14 pozostałych postępowań (82%) trwało dłużej, w tym w 11 z nich nie informowano stron o wydłużonym terminie załatwienia sprawy, co było niezgodne z art. 36 KPA. W 10 postępowaniach stwierdzono również brak metryk sprawy, co stanowiło naruszenie art. 66a § 1 i § 3 KPA.

[Interwencje] W przypadku interwencji WIOŚ podejmował niezwłocznie działania, zajmując się sprawami we własnym zakresie albo przekazując je do organów właściwych. W latach 2023-2025 do WIOŚ wpłynęły 2.123 wnioski o podjęcie interwencji w zakresie naruszeń przepisów ochrony środowiska, a średni czas ich załatwienia wynosił 22 dni. W zakresie prowadzenia interwencji nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zarządzanie jednostką

[Struktura organizacyjna] W 2024 r. w WIOŚ przeprowadzono zmiany w strukturze organizacyjnej jednostki, które w ocenie DWIOŚ miały na celu usprawnienie realizacji zadań Inspekcji. Zastrzeżenia budzi, pod względem braku stabilności i spójnej strategii zarządzania, że w maju 2024 r. podzielono Wydział Administracyjny (WA) na Wydział Administracyjno-Techniczny (WAT) oraz Wydział Kadr i Szkolenia (WKS), a po pół roku (w listopadzie 2024 r.) przywrócono poprzedni układ organizacyjny, łącząc ww. wydziały w jedną komórkę – Wydział Organizacyjno-Administracyjny (WOA). Zmianie tej towarzyszyło również powierzenie funkcji Inspektora Ochrony Danych (IOD) naczelnikowi WOA, co było

⁸ Stosownie do art. 68§ 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111, z późn. zm.).

niezgodne z art. 38 ust. 6 RODO⁹ ze względu na konieczność zapewnienia niezależności i bezstronności funkcji IOD. Zastrzeżenia budzi również wydzielenie samodzielnego stanowiska ds. zamówień publicznych, argumentowane koniecznością wzmocnienia nadzoru w tym obszarze, przy jednoczesnym zatrudnieniu na tym stanowisku dwóch osób odpowiednio na ½ i na ¼ etatu, umiejscowionych bezpośrednio pod kierownikiem jednostki (DWIOŚ).

[Zarządzanie kadrami] W latach 2023-2025 w WIOŚ miały miejsce istotne zmiany kadrowe, związane ze zmianami organizacyjnymi, jak również długotrwałymi nieobecnościami pracowników (w WOA i Wydziale Inspekcji nieobecności te dotyczyły 7 osób wg stanu na 31 marca 2025 r.). Zdaniem DWIOŚ zmiany personalne miały na celu usprawnienie procesów zarządczych, uporządkowanie spraw administracyjno-kadrowych oraz dostosowanie kompetencji pracowników do realizowanych zadań.

Równocześnie DWIOŚ podejmował w latach 2024-2025 działania w celu zwiększenia liczby pracowników, zwracając się do Wojewody Dolnośląskiego oraz GIOŚ o przyznanie dodatkowych etatów, jednak działania te nie przyniosły efektów.

[Nabory] W WIOŚ prowadzono systematyczne nabory w celu zapewnienia bieżącej obsady kadrowej. Na dzień 5 lutego 2025 r. w jednostce występowało tylko 1,25 wakatu. W ramach 8 badanych naborów stwierdzono jednak szereg nieprawidłowości i uchybień w zakresie stosowania art. 28, 31 i 32 ustawy o służbie cywilnej oraz regulacji wewnętrznych. Dotyczyły one m.in. braku wybranych dokumentów, nierzetelnego dokumentowania czynności w ramach naboru, czy nieterminowego wykonywania zadań. W efekcie naborów wybrano kandydatów spełniających wymagania określone w ogłoszeniach o naborze, jednakże w jednym z ogłoszeń określono jako niezbędne wymaganie, które nie było konieczne na tym stanowisku pracy, a w innym przypadku wymagania z ogłoszenia były niezgodne z opisem stanowiska. Zastrzeżenia budzi wystąpienie w 2024 r. przez DWIOŚ do ówczesnego Wojewody Dolnośląskiego z wnioskiem o zatrudnienie na stanowisko pełniące obowiązki Zastępcy DWIOŚ osoby, która objęła to stanowisko, pomimo że nie spełniała wymagań określonych w art. 5 ust. 3 pkt 5-6 w związku z art. 5 ust. 7 ustawy o IOŚ.

[Opisy stanowisk i ocena pracy] Negatywnie oceniono brak opisów stanowisk pracy w przypadku 16 z 21 (76%) badanych pracowników WIOŚ, co stanowiło naruszenie art. 84 ust. 2 ustawy o służbie cywilnej¹⁰. Na 5 pozostałych przypadków 2 opisy nie były aktualizowane przez 16 lat, a w 2 kolejnych przypadkach opisy sporządzono po blisko 5 i 7 latach od zatrudnienia. Dopiero od grudnia 2024 r. rozpoczęto proces bieżącego sporządzania i aktualizacji opisów stanowisk pracy dla pracowników, którzy rozpoczęli pracę lub zmieniali stanowisko pracy.

Pracownicy podlegali okresowej ocenie, poza 1 przypadkiem (z 12 badanych), w którym naruszono termin wynikający z art. 81 ust. 4 ustawy o służbie cywilnej o 5 miesięcy. W WIOŚ przyznawano większości pracowników (92-94% osób) okresowe nagrody na podstawie uzasadnionych wniosków. W zakresie tym nie stwierdzono nieprawidłowości.

[Regulacje wewnętrzne] Obowiązujący w WIOŚ Regulamin pracy był zgodny z w art. 104¹¹ § 1 i § 2 Kodeksu pracy¹¹. W jednostce ustanowiono również zasady pracy zdalnej, jednak miało to miejsce dopiero w czerwcu 2024 r. We wcześniejszym okresie zgody udzielane na świadczenie pracy w tej formie były niezgodne z art. 67²⁰ § 5 Kodeksu Pracy.

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz.UE.L 2016 Nr 119, str. 1).

¹⁰ Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 409).

¹¹ Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 2025 r. poz. 277).

W związku z wejściem w 2024 r. w życie ustawy o ochronie sygnalistów¹² negatywnie oceniono nieterminowe ustanowienie procedury dotyczącej zgłoszeń wewnętrznych o naruszeniach prawa. Dokument opracowano z 2,5 miesięcznym opóźnieniem, tj. 10 grudnia 2024 r. Procedurę obsługi zgłoszeń zewnętrznych sporządzono terminowo. W tym zakresie nieprawidłowym było również, że w przypadku dwóch pism z 2024 r., określonych przez nadawców jako zgłoszenia naruszenia prawa, nie dokonano ich weryfikacji w kontekście ustawy o ochronie sygnalistów.

[Etyka i działania antymobbingowe] W jednostce ustanowiono w 2021 r. Kodeks etyki oraz w 2013 r. Regulamin Antymobbingowy, jednak nie prowadzono odpowiednich działań promujących zasady etyczne i zapobiegające wystąpieniu mobbingowi (np. szkolenia lub akcje informacyjne). Szkolenia w zakresie prewencji zagrożeń psychospołecznych zostały przeprowadzone dopiero po wpływie skarg o mobbing. Nieaktualizowany od 12 lat Regulamin Antymobbingowy nie przewidywał procedur w przypadku skarg dotyczących kierownika jednostki, w związku z czym w przypadku 2 badanych pod względem formalnym postępowań dot. DWIOŚ (100% próby) nie zapewniono formalnej możliwości załatwienia tych spraw. Jednocześnie skarżący nie zostali poinformowani o przysługujących im możliwościach prawnego działania.

[Skargi i wnioski] Negatywnie oceniono, że w latach 2023-2024 nie prowadzono rejestru skarg i wniosków¹³, co było niezgodne z art. 254 KPA.

[System bezpieczeństwa informacji] W jednostce opracowano, a następnie zaktualizowano w 2024 r. dokumentację Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji (SZBI), co było działaniem prawidłowym. Niezgodnie z rozporządzeniem KRI¹⁴ w WIOŚ nie prowadzono jednak corocznego audytu bezpieczeństwa informacji, co zwiększało ryzyko występowania nieprawidłowości. Spośród 4 zarejestrowanych incydentów bezpieczeństwa, które wystąpiły w latach 2024-2025, jedno badane postępowanie (100% próby) przeprowadzono właściwie, a w jego efekcie ujawniono brak sformalizowanej procedury przyznawania dostępu do systemu monitoringu wizyjnego. W siedzibie WIOŚ zapewniono bezpieczeństwo fizyczne budynku, w tym uregulowano zasady korzystania z nieruchomości oraz postępowania z kluczami.

[Zmiany zarządcze] W latach 2024-2025 rozpoczęto zmiany zarządcze, mające na celu usunięcie nieprawidłowości stwierdzanych w ramach kontroli zewnętrznych oraz działań wewnętrznych, a także poprawę efektywności działania procesów. M.in. przygotowano nowy regulamin udzielania zamówień publicznych, podjęto działania w zakresie projektów inwestycyjnych współfinansowanych przez WFOŚiGW, rozpoczęto prace nad porządkowaniem archiwum oraz zapoczątkowano proces porządkowania dokumentacji inwestycyjnej, administracyjno-technicznej oraz spraw kadrowych.

[Kontrola zarządcza] Negatywnie oceniono, w świetle wyników niniejszej kontroli, jak również wyników innych kontroli zewnętrznych, że w złożonym w 2025 r. oświadczeniu o stanie kontroli zarządczej za 2024 r. wskazano, że w WIOŚ w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza. Dokument sporządzono zarówno nierzetelnie, jak i nieterminowo (12 dni po terminie określonym przez Ministra Klimatu i Środowiska). Oświadczenie za 2023 r. złożono w terminie, jednak bez przeprowadzenia samooceny służącej jego wiarygodnemu przygotowaniu. W żadnym z ww. dokumentów nie wykazano zaległości ani nieprawidłowości w realizacji zadań zarówno merytorycznych, jak i obsługowych.

Oceny i ustalenia szczegółowe

¹² Ustawa z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz.U. z 2024 r. poz. 928).

¹³ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z 18 lutego 2025 r.

¹⁴ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 maja 2024 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 773)

Wykonywanie zadań z zakresu inspekcji ochrony środowiska

1. [Plany kontroli IOŚ] Skala kontroli prowadzonych przez WIOŚ była znaczna. W latach 2023-2024 pracownicy jednostki przeprowadzili łącznie 6.374 kontrole (w tym 3.149 w 2023 r. oraz 3.225 w 2024 r.); w przeliczeniu na jednego pracownika stanowiło to 44 kontrole w 2023 r. oraz 46 kontroli w 2024 r.¹⁵

Ze względu na znaczną liczbę kontroli oraz ograniczone zasoby kadrowe w planach kontroli WIOŚ na lata 2023-2025 nie uwzględniono części wytycznych Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOŚ) dot. liczby kontroli w poszczególnych zakresach (łącznie 57 podmiotów w 2023 r., 54 podmioty w 2024 r. oraz 24 w 2025 r.). W przypadku lat 2023-2024 było to niezgodne z art. 5 ust. 4 pkt 1 ustawy o IOŚ; w 2025 r. DWIOŚ uzyskał zgodę GIOŚ na odstąpienie od stosowania ww. wytycznych.

Kontrole realizowane przez WIOŚ obejmują kontrole planowe z wyjazdem w teren i oparte na analizie badań automonitoringowych oraz kontrole pozaplanowe. W planach działalności kontrolnej WIOŚ konkretne jednostki (zakłady) ujmowane są tylko w ramach kontroli związanych z wyjazdem z teren; w przypadku pozostałych kontroli, jak również czynności dot. przestępstw lub wykroczeń (dalej: czynności w trybie art. 10b ustawy o IOŚ) określane są rezerwy czasowe ich na prowadzenie.

W planach kontroli:

- 1) na 2023 r. ujęto 282 zakłady oraz przewidziano rezerwę czasową na kontrole oparte na analizie badań automonitoringowych (15%), kontrole pozaplanowe (47%) oraz czynności w trybie art. 10 b ustawy o IOŚ (12%);
- 2) na 2024 r. ujęto 334 zakłady oraz przewidziano rezerwę czasową na kontrole oparte na analizie badań automonitoringowych (12,5%), kontrole pozaplanowe (41%) oraz czynności w trybie art. 10 b ustawy o IOŚ (7%);
- 3) na 2025 r. ujęto 351 zakładów oraz przewidziano rezerwę czasową na kontrole oparte na analizie badań automonitoringowych (17,4%), kontrole pozaplanowe (36,5%) oraz czynności w trybie art. 10 b ustawy o IOŚ (7,3%).

W planach działalności kontrolnej IOŚ nie uwzględniono wytycznych GIOŚ:

- 1) w 2023 r. w łącznej liczbie 57 kontroli:
 - a) zamiast 20 ujęto 18 kontroli podmiotów odprowadzających ścieki przelewami burzowymi¹⁶;
 - b) zamiast 120 ujęto 73 kontrole podmiotów prowadzących produkcję rolną¹⁷;
 - c) zamiast 17 ujęto 9 kontroli w zakresie przeciwdziałania marnowaniu żywności;
- 2) w 2024 r. w łącznej liczbie 54 kontroli:
 - a) zamiast 17 ujęto 16 kontroli w zakresie przeciwdziałania marnowaniu żywności;
 - b) zamiast 120 ujęto 67 kontroli podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność, w ramach której są przechowywane nawozy naturalne lub stosowane nawozy¹⁸;
- 3) w 2025 r. w liczbie 24 kontroli: zamiast 120 ujęto 96 kontrole podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność, w ramach której są przechowywane nawozy naturalne lub stosowane nawozy¹⁹.

GIOŚ, na wniosek DWIOŚ, uzasadniony brakami kadrowymi oraz realizacją innych zadań priorytetowych, wyraził zgodę na zmniejszenie w 2025 r. liczby kontroli podmiotów prowadzących produkcję rolną do 96.

2. Stopień realizacji planów kontroli w poszczególnych zakresach był zróżnicowany. W przypadku kontroli planowanych związanych z wyjazdem w teren wykonanie planu w latach 2023-2024 wynosiło 90-97%. W pozostałych rodzajach kontroli poziom realizacji planu był niższy, tj. wynosił 67-81% - za wyjątkiem zakresu przeciwdziałania marnowaniu żywności w 2024 r., w którym wykonanie planu na poziomie 6% oceniono negatywnie. Niższe wykonanie planów wyjaśniano głównie trudnościami kadrowymi,

¹⁵ Zgodnie ze sprawozdaniami za lata 2023-2024 średnioroczna liczba inspektorów była równa w 2023 r. 71,375 etatom, a w 2024 r. - 69,655 etatom (z uwzględnieniem zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy).

¹⁶ Stosownie do art. 68§ 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111, z późn. zm.).

¹⁷ Dot. ścieków odprowadzanych komunalną kanalizacją ogólnospławną do śródlądowych wód powierzchniowych, pod kątem oceny przestrzegania dopuszczalnej średniej rocznej liczby zrzutów z poszczególnych przelewów.

¹⁸ A w szczególności podmiotów, które w bezpośrednim sąsiedztwie wód powierzchniowych przechowują lub stosują nawozy lub nawozy naturalne.

¹⁹ W zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.

¹⁹ W zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.

a w przypadku przeciwdziałania marnowaniu żywności – kosztami finansowymi związanymi z prowadzonymi procesami sądowymi oraz realizacją zadań priorytetowych.

Stopień niepełnej realizacji planów kontroli na lata 2023-2024 przedstawia się następująco:

1) 2023 r.:

- a) kontrole planowe z wyjazdem w teren: 97%,
- b) kontrole w ramach programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami: 83%,
- c) kontrole dokumentacyjne z pomiarów automonitoringowych dot. poboru wody: 67%,
- d) kontrole ferm zwierząt wymagających pozwolenia zintegrowanego: 75%,

2) 2024 r.:

- a) kontrole planowe z wyjazdem w teren: 90%,
- b) kontrole w ramach programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami: 95%,
- c) kontrole dokumentacyjne z pomiarów automonitoringowych dot. poboru wody: 73%,
- d) kontrole z zakresu przeciwdziałania poważnym awariom w zakładach zaliczonych do Zakładów o Dużym Ryzyku (ZDR): 81%,
- e) kontrole w zakresie przeciwdziałania marnowaniu żywności: 6%.

W latach 2023 i 2024 r. przeprowadzono łącznie 6.374 kontroli, z tego:

- 1) w 2023 r. - 3.149. w tym 1927 (61%) planowych²⁰ i 1.222 (39%) pozaplanowych²¹,
- 2) w 2024 r. - 3.225, w tym 2227 (69 %) planowych²² i 998 (31%) pozaplanowych²³.

Zgodnie z wyjaśnieniem²⁴ plany działalności kontrolnej w latach 2023-2024 nie zostały zrealizowane w szczególności ze względu na fluktuację kadr, realizację innych, w tym zleconych przez GIOŚ, zadań priorytetowych, zdarzenia losowe, które ograniczyły możliwości prowadzenia kontroli w terenie (tj. działania prowadzone na Odrze i powódź), oraz koszty wynikające z wyroków sądów, stosujących inną interpretację definicji „marnowania żywności” niż przyjęta przez GIOŚ i WIOŚ.

3. [Prowadzenie kontroli] Część prowadzonych kontroli miała charakter długotrwały. W okresie poddanym badaniu najdłuższa kontrola trwała ponad 3 lata i 3 miesiące (1.189 dni), co nie znajdowało uzasadnienia, ponieważ WIOŚ już w pierwszym roku kontroli dysponował dowodami na stwierdzone naruszenia. W latach 2023–2024 dłużej niż pół roku prowadzono 140 kontroli (z 6.374, tj. 2 %). Długotrwałe prowadzenie kontroli powoduje ryzyko ukrycia nieprawidłowości lub ich sprawców, utrzymywania stanu naruszenia przepisów o ochronie środowiska, ryzyka przedawnienia kar administracyjnych oraz zakłócenia prowadzenia działalności przedsiębiorców.

Na 6.374 kontroli prowadzonych w latach 2023-2024 140 kontroli prowadzono przez okres przekraczający 6 miesięcy. Najdłuższy czas realizacji kontroli wyniósł ponad 3 lata (1.189 dni)²⁵, co nie znajdowało uzasadnienia, ponieważ już w pierwszym roku kontroli WIOŚ dysponował dowodami na stwierdzone naruszenia²⁶. W tej sprawie DWIOŚ wyjaśnił, że nie zna prawdziwych przyczyn przewlekłości tej kontroli.

4. W ramach 10 badanych kontroli stwierdzono nieprawidłowości lub uchybienia polegające na stosowaniu niezgodnych z ustawą Prawo przedsiębiorców i ustawy o IOŚ pouczeń o prawach i obowiązkach kontrolowanego (3), niepowiadomieniu podmiotu o przedłużeniu trwania kontroli (1), co było niezgodne z art. 55 ust. 3 ww. ustawy, nieumieszczeniu w protokole kontroli adnotacji ws. odmowy podpisania dokumentu przez podmiot kontrolowany, co było niezgodne z art. 11 ust. 3 ustawy o IOŚ, oraz na rozpatrzeniu

²⁰ 273 z wyjazdem w teren z ustalonym podmiotem oraz 1.654 opartych na analizie badań automonitoringowych.

²¹ 270 z wyjazdem w teren z ustalonym podmiotem (interwencyjne, na wniosek, inne) 317 z wyjazdem w teren bez ustalonego podmiotu (transport towarów i odpadów, rozpoznanie zanieczyszczenia w terenie), 18 opartych o dokumentację bez ustalonego podmiotu, 617 opartych na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonitoringowych.

²² 300 z wyjazdem w teren oraz 1.927 opartych na analizie badań automonitoringowych.

²³ 247 z wyjazdem w teren (interwencyjne, na wniosek, inwestycyjne, inne), z 204 wyjazdem w teren bez ustalonego podmiotu (transportu towarów i odpadów, rozpoznanie zanieczyszczenia w terenie), 10 opartych o dokumentację bez ustalonego podmiotu, 537 opartych na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonitoringowych.

²⁴ Pismo z 10 kwietnia 2025 r. znak: IŚ.020.35.2025 L.dz.1408/2025.

²⁵ WIOS-WROC 39/2020 (19.05.2020 r. - 21.08.2023 r.) kontrola pozaplanowa interwencyjna prowadzona przez 1189 dni, zgodnie upoważnieniem nr 60/2020 wskazano przewidywany termin zakończenia kontroli 31.08.2020 r.

²⁶ Art. 76 ustawy o odpadach tj. przedłożenie rocznego sprawozdania o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami za 202 r. po ustawowym terminie oraz art. 67 ust. 1 pkt 1 ustawy o odpadach – ewidencja odpadów prowadzona była w Bazie danych o odpadach jedynie w postaci kart przekazania odpadów.

zastrzeżeń bez pisemnego stanowiska w tej sprawie (1). Jednocześnie nierzetelnie prowadzono akta 3 kontroli.

Badaniu poddano dokumentację 10 wybranych losowo kontroli zrealizowanych w latach 2023-2024 (5²⁷ z 2023 r. i 5²⁸ z 2024 r.). Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) w 3²⁹ kontrolach sporządzono nieprawidłowe pouczenia o prawach i obowiązkach kontrolowanego, nieadekwatne do typu i rodzaju kontroli³⁰; nieprawidłowości w tym zakresie zostały stwierdzone również w ramach analiz GIOŚ;
- 2) w 1³¹ kontroli nie powiadomiono podmiotu o wydłużeniu czasu trwania kontroli, którą prowadzono rok (366 dni);
- 3) w 1³² kontroli nie umieszczono w protokole adnotacji ws. odmowy podpisania protokołu kontroli, co było niezgodne z art. 11 ust. 3 ustawy o IOŚ,
- 4) w 1³³ kontroli nie poinformowano podmiotu, że wniesione zastrzeżenia do protokołu kontroli zostały uwzględnione;
- 5) w 3 kontrolach nierzetelnie prowadzono dokumentację kontroli:
 - a) w aktach 1 kontroli³⁴ brakowało upoważnienia do kontroli oraz 3 protokołów oględzin³⁵ ponadto w protokole kontroli nie wskazano miejsca, daty oraz osoby, której doręczono protokół kontroli,
 - b) w aktach 1 kontroli³⁶ brakowało 3 upoważnień do kontroli³⁷, a w 1 protokole kontroli nie podano informacji, komu ze strony kontrolowanego doręczono protokół,
 - c) w aktach 1 kontroli³⁸ brakowało oświadczenia o braku podstaw do wyłączenia z kontroli.

Jak wyjaśniono³⁹, stosowanie nieprawidłowych wzorów upoważnień mogło wynikać z przeoczenia, a adnotacji dotyczącej odmowy podpisania protokołu kontroli nie sporządzono w związku z tym, że kontrolowany wyraził swoje stanowisko w piśmie. Odnosnie niepoinformowania podmiotu o zmianie stanowiska, DWIOŚ wyjaśnił, że inspektor sporządzający protokół kontroli nie odnosi się do wniesionych uwag i zastrzeżeń, ale jedynie załącza je do protokołu, ponieważ do wniesionych uwag lub zastrzeżeń należy odnieść się w przypadku podejmowania działań pokontrolnych, co nie dotyczyło badanego przypadku.

Ustalone braki dokumentacji zostały uzupełnione w trakcie prowadzenia niniejszej kontroli.

Wyjaśnienia Kontrolowanego potwierdzają nierzetelne dokumentowanie działań organu. W stosunku do braku poinformowania podmiotu o zmianie stanowiska ws. naruszenia prawa wskazać należy, że podmiot kontrolowany powinien otrzymać ostateczną informację pokontrolną, w szczególności, jeżeli zmianie uległa ocena zgodności jego działania z prawem. Nieprzekazanie takiej informacji nie znajduje uzasadnienia.

5. [Postępowania administracyjne] W latach 2023-2025 WIOŚ prowadził łącznie 1.303 postępowania administracyjne, w tym 1.025 zakończono wydaniem decyzji (w 2023 r. – 431 decyzji, w 2024 r. - 581, do 5 lutego 2025 r. - 13). Negatywnie w tym obszarze należy ocenić, że z końcem 2023 r. dopuszczono do przedawnienia⁴⁰ 28 spraw, w których WIOŚ przez 3 lata nie wszczął postępowań administracyjnych ws. nałożenia kar za naruszenie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁴¹. Organ dopuszczał się też bezczynności w innych sprawach. Mimo złożonego wniosku lub istniejącego obowiązku WIOŚ nie wszczął odpowiednio 38 postępowań administracyjnych wg stanu na 31 grudnia 2023 r., 100 postępowań wg stanu na 31 grudnia 2024 r. oraz 124 postępowań wg stanu na 5 lutego 2025 r. Z kolei w jednej badanej sprawie, w której postępowanie zostało

²⁷ WIOS-WROC 39/2020; DW 36/2021; WIOS-WROC 200/2021; WIOS-WROC 231/2022; DJ 79/2023.

²⁸ WZP 20/2023; WIOS-WROC 114/2023; DJ 137/2023; WZP 23/2024; DL 9/2024.

²⁹ WIOS-WROC 231/2022; WZP 20/2023, DJ 137/2023.

³⁰ W przypadku 2 kontroli pozaplanowych interwencyjnych zastosowano pouczenia dla kontroli planowych, w przypadku 1 kontroli planowej z zakresu gospodarki odpadami zastosowano pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego do kontroli pozaplanowej interwencyjnej.

³¹ WIOS-WROC 114/202 (21.04.2023 r. – 23.04.2024 r.) - upoważnieniem nr 58/2023 z 18.04.2023 r. wskazano przewidywany termin zakończenia kontroli 31.05.2023 r., zgodnie upoważnieniem nr 58.1/2023 z 01.08.2023 r. oraz upoważnienie 58.2/2023 z 24.08.2023 r. wskazano przewidywany termin zakończenia kontroli 30.09.2023 r.

³² DJ 137/2023.

³³ WIOS-WROC 200/2021.

³⁴ WIOS-WROC 39/2020.

³⁵ Z 16.06.2020 r., 25.03.2021 r., 29.03.2023 r.

³⁶ WIOS-WROC 114/2023.

³⁷ Nr 58/2023, nr 58.1/2023, nr 58.2./2023.

³⁸ WZP 20/2023.

³⁹ Pismo z 10 kwietnia 2025 IŚ020.34.2025 l.dz.1405/2025.

⁴⁰ Stosownie do art. 68§ 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111, z późn. zm.).

⁴¹ Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399, z późn. zm.).

wszczęte w 2021 r., stwierdzono beczynność organu, który za wyjątkiem sporządzenia jednego pisma, nie podejmował innych działań przez ponad 3 lata (postępowanie pozostawało w toku).

Średni czas prowadzenia postępowania administracyjnego w badanym okresie wynosił ogółem ok. 6,5 miesiąca. Spośród 17 objętych kontrolą postępowań administracyjnych tylko 3 (18%) przeprowadzono w ciągu 2 miesięcy, tj. w terminie określonym w KPA dla spraw szczególnie skomplikowanych. Pozostałe 14 postępowań (82%) trwało dłużej, w tym w 11 z nich nie informowano stron o wydłużonym terminie załatwienia sprawy, co było niezgodne z art. 36 KPA. W 10 postępowaniach stwierdzono również brak metryk sprawy, co stanowiło naruszenie art. 66a § 1 i § 3 KPA.

W ramach postępowania odwoławczego GIOŚ utrzymał w mocy 16 z 43 decyzji WIOŚ (37%), a uchylił 12 innych (28%). Pozostałe postępowania zakończono w inny sposób.

W latach 2023-2025 (do 5 lutego) prowadzono postępowania:

- 1) w 2023 r. wg stanu na 31.12.2023 r. prowadzono 648 postępowań administracyjnych, w przypadku 431 (67%) wydano decyzje administracyjne, a 217 (33%) pozostawało w toku,
- 2) w 2024 r. wg stanu na 31.12.2024 r. prowadzono 808 postępowań administracyjnych, w przypadku 581 (72%) wydano decyzje administracyjne, a 227 (28%) pozostawało w toku,
- 3) w 2025 r. wg stanu na 5.02.2025 r. prowadzono 291 postępowań administracyjnych, z tego w przypadku 13 (4%) wydano decyzje administracyjne, a 278 (96%) pozostawało w toku.

Spośród 1.025 decyzji 354 (35%) wydano w terminie do 60 dni, natomiast 667 (65%) decyzji zostało wydanych w terminie od 61 do 3.285 dni, tj. 9 lat (od wszczęcia postępowania do dnia wydania decyzji⁴²).

Z końcem 2023 r. 28 spraw uległo przedawnieniu, ponieważ WIOŚ nie wszczął postępowań administracyjnych ws. nałożenia kar za nieosiągnięcie w 2019 r. wymaganego poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. Ponadto WIOŚ w 4 przypadkach wydał co prawda decyzje w terminie, ale takim, który uniemożliwił GIOŚ w procedurze odwoławczej wydanie merytorycznego orzeczenia⁴³. W związku tym, że w momencie wpływu odwołania do GIOŚ uległ przedawnieniu termin nałożenia kar na łączną kwotę 291 921,00 zł, GIOŚ w tych sprawach nie miał innej możliwości niż uchylić decyzję oraz umorzyć całości postępowanie organu I instancji (WIOŚ).

WIOŚ dopuszczał się również beczynności w innych sprawach. Mimo złożonego wniosku lub istniejącego obowiązku działania jednostka kontrolowana nie wszczęła 38, 100 oraz 124 postępowań administracyjnych odpowiednio wg stanu na 31 grudnia 2023 r., 31 grudnia 2024 r. i 5 lutego 2025 r. W 1 badanej sprawie WIOŚ pozostawał w beczynności ponad 3 lata. Postępowanie wszczęto 6 grudnia 2021 r., a dopiero pismem z 10 maja 2024 r. zwrócono się do strony o przekazanie informacji. WIOŚ po otrzymaniu odpowiedzi 24 maja 2024 r., nie podejmował dalszych czynności w sprawie, w tym do 26 marca 2025 r. nie wydał decyzji.

Kontroli poddano dokumentację 17 wybranych postępowań administracyjnych (w tym 6⁴⁴ zakończonych w 2023 r., 6⁴⁵ zakończonych w 2024 r. oraz 5⁴⁶ niezakończonych do 2025 r.). Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) w 6⁴⁷ sprawach niewymagających zbierania dowodów, informacji lub wyjaśnień, które zgodnie z KPA powinny zostać załatwione niezwłocznie, postępowania prowadzono w terminie od 74 do 809 dni⁴⁸;

⁴² Nie uwzględniono terminów wynikających art. 35 ust. 5 KPA.

⁴³ Pismo GIOŚ z 28.03.2025 r., znak: ZKA-KK.071.9.2025.

⁴⁴ WI.7062.32.2020 z 12.12.2023 r.; DL-DI.7062.1.2022 z 28.08.2023 r.; WZP.7062.3.2022 z 21.12.2023 r.; DJ-DI.7061.6.2023 z 18.10.2023 r.; WI.7062.32.2023 z 06.11.2023 r.; WI.7062.31.2023 z 06.11.2023 r.

⁴⁵ WI.7060.40.2024 z 27.12.2024 r.; DW-DI.7062.44.2022 z 08.07.2024 r.; DJ-DI.7062.33.2024 z 10.12.2024 r.; WI.7062.46.2022 z 17.12.2024 r.; WI.7060.17.2024 z 08.07.2024 r.; WI.7061.57.2024 z 10.12.2024 r.

⁴⁶ WI.7062.7.2025; DW-DI.7061.48.2021; WI.7062.33.2023; WZP.7060.4.2024; WZP.7060.8.2024.

⁴⁷ WI.7060.17.2024; WI.7062.31.2023; WI.7062.32.2023; WI.7062.46.2022; WZP.7062.3.2022; DJ-DI.7062.33.2024.

⁴⁸ Od wszczęcia postępowania do wydania decyzji.

- 2) w 8⁴⁹ sprawach wymagających dodatkowych wyjaśnień, które zgodnie z KPA powinny zostać załatwione w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące, postępowania prowadzono od 202 do 1.286 dni⁵⁰, a w 3⁵¹ postępowaniach decyzje nie zostały wydane;
- 3) w 11⁵² sprawach nie poinformowano podmiotu o niezakończonym terminie, a w 1⁵³ sprawie informację taką wystosowano dopiero po 663 dniach od wszczęcia postępowania,
- 4) w 10⁵⁴ sprawach w aktach brakowało metryki sprawy.

DWIOŚ wyjaśnił, że nieprawidłowości wynikały z problemów kadrowych, nadmiernego obciążenia inspektorów innymi zadaniami, rosnącej liczby postępowań administracyjnych, skomplikowanego charakteru spraw oraz występującymi zdarzeniami losowymi (np. zanieczyszczenie rzeki Odry w 2022 r., powódź na Dolnym Śląsku w 2024 r.).

Od 177 z 1.025 wydanych przez WIOŚ decyzji strony wniosły odwołanie do GIOŚ, który do czasu prowadzenia kontroli rozpatrzył 43 odwołania (24 %), z tego:

- 16 utrzymał w mocy (37 %),
- 12 decyzji uchylił (28%),
- 15 decyzji zostało rozpatrzonych w inny sposób (35 %), np. umorzeniem postępowania.

6. [Interwencje] W przypadku interwencji WIOŚ podejmował niezwłocznie działania, zajmując się sprawami we własnym zakresie (np. wszczynając kontrole, realizując czynności w trybie art. 10 b ustawy IOŚ, prowadząc wizje w terenie lub weryfikację dokumentów) albo przekazując je do organów właściwych. W latach 2023-2025 do WIOŚ wpłynęły 2.123 wnioski o podjęcie interwencji ws. naruszeń przepisów ochrony środowiska, a średni czas ich załatwienia wynosił 22 dni. W zakresie prowadzenia interwencji nie stwierdzono nieprawidłowości.

W latach 2023-2025 do WIOŚ wpłynęło 2.123 wniosków o podjęcie interwencji w zakresie nieprawidłowych działań podmiotów lub zagrożeń wynikających z ich działalności, w tym w 2023 r. – 1026, w 2024 r. – 973, a w 2025 r. (do 5 lutego 2025 r.) – 124.

W tym samym czasie organ przeprowadził łącznie 2276 działań (1167 w 2023 r., 985 w 2024 r., 124 do 5 lutego 2025 r.), które polegały na:

- przekazaniu sprawy według właściwości do innych organów: w 2023 r. – 400 spraw (34% z 2023 r.), w 2024 r. – 414 spraw (42% z 2024 r.), w 2025 r. – 49 spraw (40% z 2025 r.),
- przeprowadzeniu czynności na podstawie art. 10 b ustawy o IOŚ: w 2023 r. – 287 spraw (20% z 2023 r.), w 2024 r. – 241 spraw (24% z 2024 r.), w 2025 r. – 13 spraw (10% z 2025 r.),
- przeprowadzeniu kontroli (np. planowej, interwencyjnej, rozpoznania zanieczyszczenia w terenie): w 2023 r. – 190 spraw (16% z 2023 r.), w 2024 r. – 109 spraw (11% z 2024 r.), w 2025 r. – 2 (2% z 2025 r.),
- przeprowadzeniu działań własnych, polegających m.in. na wizji w terenie, postępowaniach wyjaśniających, analizie na podstawie posiadanych danych: w 2023 r. – 277 spraw (24% z 2023 r.), w 2024 r. – 170 spraw (17% z 2024 r.), w 2025 r. – 13 spraw (10% z 2025 r.).

WIOŚ nie podjął działania w przypadku 32 interwencji, co było uzasadnione m.in. wycofaniem wniosku, nieuzupełnieniem informacji, stwierdzeniem podjęcia działań przez inne organy.

Zarządzanie jednostką

7. [Struktura organizacyjna] W 2024 r. (w maju i listopadzie) w WIOŚ przeprowadzono zmiany w strukturze organizacyjnej jednostki, które w ocenie DWIOŚ służyły usprawnieniu realizacji zadań Inspekcji. Zastrzeżenia budzi pod względem braku stabilności i spójnej strategii zarządzania, zmiana przeprowadzona w maju 2024 r. (podział Wydziału Organizacyjny - dalej: WO na Wydział Administracyjno-Techniczny - dalej: WAT oraz Wydział Kadr i Szkolenia - dalej: WKS), gdyż po pół roku, tj. w listopadzie 2024 r., DWIOŚ przywrócił poprzedni układ organizacyjny w tym zakresie, tj. połączono dwa nowopowstałe wydziały z powrotem w jedną komórkę – Wydział Organizacyjno-

⁴⁹ WI.7060.40.2024; WI.7061.57.2024; WI.7062.32.2020; WI.7062.33.2023; WZP.7060.4.2024; DW-DI.7061.48.2021; DW-DI.7062.44.2022; DL-DI.7062.1.2022.

⁵⁰ Od wszczęcia postępowania do wydania decyzji

⁵¹ DW-DI.7061.48.2021 wszczęto 6.12.2021 r.; WI.7062.33.2023 wszczęto 19.04.2023 r.; WZP.7060.4.2024 wniosek wpłynął do WIOŚ 13.02.2024 r.

⁵² WI.7060.17.2024; WI.7060.40.2024; WI.7061.57.2024; WI.7062.46.2022; WI.7062.32.2020; WI.7062.31.2023; WZP.7062.32.2022; DJ-DI.7062.33.2024; DW-DI.7061.48.2021; DW-DI.7062.44.2022; DL-DI.7062.1.2022.

⁵³ WI.7062.33.2023.

⁵⁴ WI.7060.40.2024; WI.7062.7.2025; WI.7062.46.2022; DL-DI.7062.1.2022; WZP.7060.4.2024; WZP.7060.8.2024; DW-DI.7062.44.2022; WI.7060.17.2024; WI.7061.57.2024; DW-DI.7061.48.2021.

Administracyjny (dalej: WOA). W efekcie tych zmian zmniejszono liczbę stanowisk zarządzających z 3 w WO (naczelnik i dwóch zastępców) do 2 w WOA (naczelnik i p.o. zastępcy naczelnika). Jednocześnie niezgodnym z art. 38 ust. 6 RODO⁵⁵ było powierzenie funkcji Inspektora Ochrony Danych (IOD) naczelnikowi WOA, z uwagi na konflikt interesów pomiędzy zadaniami realizowanymi na stanowisku pracy oraz zadaniami IOD. Zastrzeżenia budzi również wydzielenie samodzielnego stanowiska ds. zamówień publicznych w celu wzmocnienia koordynacji i nadzoru nad tym obszarem w sytuacji, w której następnie na to stanowisko zatrudniono dwie osoby na ½ i na ¼ etatu, umieszczone bezpośrednio pod kierownikiem jednostki (DWIOŚ).

Struktura organizacyjna WIOŚ była zgodna ze Statutem i Regulaminem Organizacyjnym, zatwierdzonymi przez Wojewodę Dolnośląskiego⁵⁶.

W skład urzędu wchodziły następujące komórki organizacyjne:

- 1) merytoryczne: Wydział Inspekcji oraz Wydział Zwalczania Przestępczości Środowiskowej;
- 2) obsługowe: Wydział Prawny; Wydział Organizacyjno-Administracyjny; Wydział Budżetu, Finansów i Egzekucji Należności Pieniężnych; samodzielne stanowisko pracy ds. przeciwpożarowych oraz bezpieczeństwa i higieny pracy; samodzielne stanowisko pracy ds. obronnych; samodzielne stanowisko pracy ds. kontaktów z mediami i promocji; pełnomocnik do spraw ochrony informacji niejawnych.

W ramach 3 Delegatur (w Jeleniej Górze, Legnicy i Wałbrzychu) wchodziły następujące komórki organizacyjne:

- 1) merytoryczna: Dział Inspekcji;
- 2) organizacyjne: samodzielne stanowiska ds.: organizacyjno-administracyjnych oraz ds. informatycznych.

Zmiana Regulaminu organizacyjnego w maju 2024 r. dotyczyła w głównej mierze ówczesnego WO, który został zlikwidowany, a w jego miejsce utworzono dwie komórki: WKS oraz WAT, czym przywrócono strukturę organizacyjną z lat wcześniejszych. DWIOŚ wyjaśnił⁵⁷, że zmiany miały na celu usprawnienie działań jednostki oraz ograniczenie nadmiernie rozbudowanej kadry zarządzającej w WO (naczelnik i 2 zastępców w 11-osobowym wydziale), co miało znaczenie wobec braków kadrowych w innych komórkach. W efekcie zmiany ze zlikwidowanego etatu naczelnika WO sfinansowano wynagrodzenia 2 innych etatów, w ramach których zatrudniono łącznie 3 osoby w: WI, WZP i w Delegaturze w Legnicy.

Zmiany wprowadzone w listopadzie 2024 r. polegały m.in. na:

- 1) połączeniu z powrotem WKS i WAT w jedną komórkę - WOA;
- 2) wyodrębnieniu samodzielnego stanowiska ds. zamówień publicznych;
- 3) likwidacji dwóch samodzielnych stanowisk: ds. ochrony danych osobowych oraz ds. archiwum, oraz przeniesieniem ich zadań do WOA.

DWIOŚ w sprawie ww. zmian organizacyjnych wyjaśnił⁵⁸, że po półrocznej analizie funkcjonowania jednostki podjął decyzję o zmianie struktury organizacyjnej w celu optymalizacji procesów zarządczych i podniesienia jakości pracy instytucji⁵⁹.

Do MKiŚ oraz DUW wpłynęły sygnały wskazujące na pozorność reorganizacji, która służyła zwolnieniu części pracowników. DWIOŚ wyjaśnił, że zmiany nie miały charakteru pozornego – oparto je na analizie oraz doświadczeniach innych urzędów, a stworzenie jednego wydziału organizacyjno-administracyjnego było uzasadnione potrzebą spójnego zarządzania majątkiem, mieniem, procesami informatycznymi, kadrami i organizacją.

Osobie na stanowisku naczelnika WOA, przetwarzającemu dane osobowe m.in. w zakresie naborów i akt osobowych, powierzono funkcję IOD, co powodowało ryzyko konfliktu interesów z zadaniami IOD.

Ws. wyodrębnienia stanowiska ds. zamówień publicznych wyjaśniono, że było to uzasadnione potrzebą zwiększenia nadzoru w tym obszarze po wynikach kontroli z 2024 r., które wykazały zaniedbania formalno-merytoryczne oraz brak odpowiedniego nadzoru nad zamówieniami. W efekcie proces udzielania zamówień był koordynowany przez samodzielne stanowisko,

⁵⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz.UE.L 2016 Nr 119, str. 1).

⁵⁶ Zarządzenie nr 695 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 22 listopada 2024 r., w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego WIOŚ.

⁵⁷ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z 18 lutego 2025 r.

⁵⁸ Pismo DWIOŚ z 14 lutego 2025 r. znak: IS.020 11./25.

⁵⁹ Jego efektem jest wprowadzone Zarządzenie nr 695 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 22 listopada 2024 r. ws. zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego WIOŚ, stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 22 DWIOŚ z dnia 21 listopada.

podlegające bezpośrednio DWIOŚ. Na stanowisku tym realizowane były zadania przez 2 osoby odpowiednio na ½ i ¼ etatu.

Zlikwidowano samodzielne stanowisko ds. archiwum, a zadania przeniesiono do WOA, ponieważ na stanowisku tym nie był zatrudniony żaden pracownik, a funkcję koordynatora czynności kancelaryjnych od 2022 r. pełnił pracownik WO, a następnie WKS.

W marcu 2025 r., wprowadzono zmianę Regulaminu organizacyjnego⁶⁰ polegającą m.in. na dostosowaniu nazwy jednego stanowiska do rozporządzenia w sprawie zasad i sposobu organizacji wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska oraz ich delegatur⁶¹.

W trakcie kontroli poinformowano również o planowanej zmianie struktury Wydziału Inspekcji na tzw. „komponentową” w celu zapewnienia większej specjalizacji i podnoszenia kwalifikacji pracowników.

DWIOŚ zwrócił uwagę, że zgodnie z piśmiennictwem zmiana regulaminu ma charakter tzw. „wewnętrzny”, ponieważ kierownik jednostki ma prerogatywę takiej organizacji urzędu, by wykonywał on skuteczne, efektywne i terminowo zadania ustawowe i regulaminowe. Jak wskazano, zmiany organizacyjne i zarządcze nie byłyby możliwe bez zmian kadrowych.

Do zadań DWIOŚ należy zapewnienie funkcjonowania i ciągłości pracy urzędu, odpowiednich warunków jego działania oraz właściwej organizacji pracy, w tym poprzez podejmowanie decyzji w zakresie struktury jednostki i jej kadr. Decyzje te powinny być jednak racjonalnie uzasadnione i służyć poprawie działalności urzędu. Wspomnianym uprawnieniom towarzyszy jednocześnie odpowiedzialność kierownika jednostki za prawidłowość i efekty wprowadzonych zmian. Zmiany strukturalne, jako wywołujące daleko idące konsekwencje, w tym personalne i zarządcze, powinny być odpowiednio przeanalizowane przed ich wprowadzeniem, tak by nie trzeba było ich modyfikować w krótkim okresie czasu.

8. [Struktura kadrowa] W związku z ograniczonymi zasobami kadrowymi (146 pracowników⁶²) DWIOŚ podejmował działania w celu zwiększenia liczby etatów. W 2024 r. DWIOŚ zwrócił się do Wojewody Dolnośląskiego oraz do GIOŚ o przyznanie WIOŚ dodatkowych 46 etatów, działania te jednak nie przyniosły zamierzonych skutków. Zapotrzebowanie w tym zakresie oszacowano na podstawie liczby i stopnia skomplikowania prowadzonych kontroli i postępowań administracyjnych, z uwzględnieniem obszarów działania i nowych zadań, nałożonych na WIOŚ w ostatnich latach.

DWIOŚ występował o wsparcie kadrowe, w tym o zwiększenie etatów do Wojewody Dolnośląskiego i GIOŚ.

W maju 2024 r. wystąpiono do Wojewody Dolnośląskiego⁶³ o przyznanie 3 etatów. Wniosek ten nie został rozpoznany pozytywnie.

Następnie w lipcu 2024 r.⁶⁴ oraz w styczniu 2025 r. DWIOŚ, przedstawiając szczegółowe wyliczenia, zwrócił się do GIOŚ o pomoc w uzyskaniu łącznie 46 etatów (25 etatów inspekcyjno-kontrolnych oraz 21 etatów inspekcyjnych) wraz ze środkami finansowymi. W odpowiedzi GIOŚ wskazał na brak możliwości ingerencji w sytuację kadrową wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska.

We wrześniu 2024 r.⁶⁵ DWIOŚ wystąpił do GIOŚ o wyznaczenie inspektora/-ów spoza terenu województwa dolnośląskiego do przeprowadzenia kontroli dwóch podmiotów. GIOŚ wskazał, że nie dysponuje zasobami kadrowymi, które mógłby skierować do przeprowadzenia takich kontroli oraz wyjaśnił, że realizacja tych zadań należy do kompetencji DWIOŚ, przy wykorzystaniu zasobów kadrowych, którymi dysponuje⁶⁶.

⁶⁰ Zarządzenie nr 12/2025 z dnia 31 marca 2025 r. zmieniające Zarządzenie nr 22/2024 DWIOŚ z dnia 21 listopada 2024 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego WIOŚ.

⁶¹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie zasad i sposobu organizacji wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska oraz ich delegatur (Dz.U. z 2022 r. poz. 1706).

⁶² W grudniu 2024 r.

⁶³ Pismo z 10 maja 2024 r. znak: WKS.2110.1.2024.

⁶⁴ Pismo z 22 lipca 2024 r. znak: WKS.2110.02.2024.

⁶⁵ Pismo z 26 września 2024 r. znak: WI.021.54.2024.MN.

⁶⁶ Pismo z 21 października 2024 r. znak: DKO-WOPN.071.90.2024.

W styczniu 2025 r.⁶⁷ DWIOŚ złożył wniosek do Wojewody Dolnośląskiego o: przeniesienie z etatem z DUW głównego specjalisty ds. prawnych, który następnie został zatrudniony bez przeniesienia etatu w WI. Ponadto w związku z absencją pracowników wnioskowano o przeniesienie na okres 3 miesięcy do WIOŚ pracownika DUW - wniosek ten nie został rozpoznany pozytywnie.

Jak wyjaśniono, prośby o przyznanie etatów wynikały z bardzo dużej i stale rosnącej liczby zadań, ich poziomu skomplikowania oraz oczekiwaniem sprawności działania i kompetencji. Wskazano, że zapotrzebowanie związane było z rozszerzeniem zakresu zadań kontrolnych bez przyznania nowych etatów; z wzrastającą liczbą spraw oraz stopniem ich skomplikowania; intensyfikacją kontroli z zakresu gospodarki odpadami oraz ujawnianiem i przeciwdziałaniem przestępstwom i wykroczeniom przeciwko środowisku na rynku odpadami; realizacją zadań związanych z zagrożeniami dla rzeki Odry oraz kontrolami i interwencjami związanymi z zanieczyszczaniem rzek. Jednocześnie DWIOŚ zwrócił uwagę na specyfikę województwa dolnośląskiego, związaną z transgranicznym przemieszczaniem odpadów oraz znaczną liczbą zakładów zajmujących się odpadami. Ponadto zaznaczono, że WIOŚ otrzymał już w 2019 r. zbyt mało etatów, pomimo że obszar jego działania jest trzecim co do wielkości w Polsce. Według DWIOŚ zbyt mała obsada etatowa powodowała przeciążenie pracą zespołu, a w konsekwencji narastanie się obowiązków, powstawanie zaległości i fluktuację pracowników. Zaznaczono, że WIOŚ nie był w stanie realizować zleconej liczby kontroli, co skutkowało ocenianiem i rozliczaniem jednostki na niższym poziomie wykonalności niż inne wojewódzkie inspektoraty.

9. [Zarządzanie kadrami] W latach 2023-2025 w WIOŚ miały miejsce istotne zmiany kadrowe, wynikające zarówno ze zmian organizacyjnych, jak i z długotrwałych nieobecności pracowników (na dzień 31 marca 2025 r. 7 pracowników było długotrwale nieobecnych w pracy). Wyjaśniono, że zmiany personalne miały na celu w szczególności usprawnienie procesów zarządczych, porządkowanie spraw administracyjnych, zamówień publicznych, kadrowych i archiwalnych, a także dostosowanie kompetencji pracowników do realizowanych zadań.

W 2023 r. rozwiązano stosunek pracy z 11 pracownikami oraz zatrudniono 11 nowych osób. W 2024 r. liczba rozwiązanych stosunków pracy wzrosła do 15, przy czym zatrudniono 17 nowych pracowników⁶⁸. W ciągu dwóch pierwszych miesięcy 2025 r. (do 28 lutego) rozwiązano stosunek pracy z jednym inspektorem, jednocześnie zatrudniając czterech nowych pracowników.

Zmiany w strukturze jednostki spowodowały zmiany kadrowe na stanowiskach średniego szczebla zarządzania. W kwietniu 2024 r. naczelnikowi WO powierzono zadania na stanowisku głównego specjalisty, a dwóch zastępców naczelnika WO zostało naczelnikami nowopowstałych WAT i WKS, do których przeniesiono również pozostałych pracowników zlikwidowanego WO. W nowopowstałym WOA w grudniu 2024 r. zatrudniono osobę na stanowisko naczelnika WOA oraz powołano jednego z pracowników na p.o. zastępcę naczelnika WOA.

W latach 2024-2025 długotrwale nieobecne były łącznie 22 osoby, z czego 2 osoby z kierownictwa jednostki (odwołane ze stanowiska), a 7 osób z tytułu uprawnień rodzicielskich.

Długotrwale nieobecności w WKS, WAT i WI wynosiły:

- 1) w przypadku 4 osób na stanowiskach naczelnika i zastępcy naczelnika wydziału: od 2 do 7 miesięcy;
- 2) w przypadku 5 osób na stanowiskach niekierowniczych: od 1,5 do 7 miesięcy.

W ww. wydziałach 31 marca 2025 r. długotrwale nieobecnych było 7 pracowników.

DWIOŚ wskazał⁶⁹, że w związku z licznymi absencjami w WOA za 4 pracowników zatrudniono na zastępstwo 6 pracowników na 4 etatach⁷⁰.

Zmiany kadrowe niewynikające ze zmian organizacyjnych obejmowały:

- 1) zmianę na samodzielny stanowisko ds. obronnych: rozwiązanie stosunku pracy w lipcu 2024 r. z 1 pracownikiem zajmującym samodzielne stanowisko ds. obronnych, ds. spraw ochrony danych osobowych⁷¹ oraz pełniącego funkcję Pełnomocnika do spraw ochrony

⁶⁷ Pismo z 20 stycznia 2025 r. znak: WOA.2112.3.2025.

⁶⁸ Zestawienie nie obejmuje Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska oraz jego Zastępcy.

⁶⁹ Pismo DWIOŚ z 17 marca 2025 r. znak: IS.020.19/2025, pismo z 4 kwietnia 2025 r. znak: IS.020.28/2025

⁷⁰ Referenta w Wydziale Organizacyjno-Administracyjnym (1 etat); st. referenta w Wydziale Organizacyjno-Administracyjnym (1 etat); specjalistę (ds. archiwum) w Wydziale Organizacyjno-Administracyjnym (¼ etatu); specjalistę na samodzielnym stanowisku ds. zamówień publicznych (½ etatu); specjalistę (ds. kadrowych) w Wydziale Organizacyjno-Administracyjnym (1 etat).

⁷¹ Funkcję IOD powierzono innemu pracownikowi.

informacji niejawnych (dalej: POIN)⁷² – w październiku 2024 r. na jego miejsce zatrudniono nowego pracownika ds. obronnych, któremu również powierzono zadania POIN;

- 2) przeniesienie kierownika Delegatury w Legnicy na stanowisko kierownika działu, a następnie zatrudnienie w styczniu 2025 r. kierownika Delegatury w Legnicy,
- 3) powołanie w styczniu 2025 r. pracownika na p.o. zastępcy naczelnika WI.
- 4) przeniesienie w lutym 2025 r. na wniosek DWIOŚ pracownika z DUW do WIOŚ na stanowisko głównego specjalisty ds. prawnych⁷³,
- 5) zatrudnienie w okresie listopad 2024 r. – marzec 2025 r. w WOA na umowy zastępstwa 4 osób (w łącznym wymiarze 3,25 etatu) za pracowników długotrwale nieobecnych oraz w okresie styczeń-marzec 2025 r. 2 osób na samodzielne stanowisko ds. zamówień publicznych (w wymiarze 0,5 i 0,25 etatu),
- 6) bieżące zatrudnienia w ramach naturalnie występującej fluktuacji kadr⁷⁴.

W stosunku do zmian kadrowych DWIOŚ wskazał⁷⁵, że zmiany personalne usprawniły procesy zarządcze w obszarze administracji i pozwoliły rozpocząć proces porządkowania spraw administracyjnych, zamówień publicznych, kadrowych, archiwalnych, rozliczyć rok 2024 w formie sprawozdań (GIOŚ, DUW, GUS), a także rozpocząć prace m.in. nad wdrożeniem Elektronicznego Zarządzania Dokumentami. Dodatkowo wyjaśniono⁷⁶, że sytuacja kadrowa w obszarze administracji w trakcie prowadzenia kontroli powoli się stabilizowała i zadania były wykonywane na bieżąco.

10. [Nabory] W WIOŚ prowadzono systematyczne nabory w celu zapewnienia bieżącej obsady kadrowej w ramach posiadanych etatów. Na dzień 5 lutego 2025 r. w WIOŚ występowało tylko 1,25 wakatu (na 1 etat nabór pozostawał w toku). Jednocześnie trudności kadrowe powodowały długotrwałe nieobecności pracowników (8 osób, tj. 5%). W celu zachowania ciągłości działania jednostki przeprowadzono 13 naborów na zastępstwo⁷⁷.

11. W poddanych badaniu naborach (8 z 28 prowadzonych ogółem w latach 2023-2025 zakończonych wyborem kandydata) stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia w zakresie stosowania art. 28 ust. 2 pkt. 3, art. 31 i 32 ustawy o służbie cywilnej (dalej: u.s.c.) oraz regulacji wewnętrznych. Dotyczyły one m.in. braku wybranych dokumentów, nierzetelnego dokumentowania czynności w ramach naboru, jak również nieterminowego wykonywania zadań. W efekcie naborów wybrano kandydatów spełniających wymagania określone w ogłoszeniach o naborze, jednakże w jednym z ogłoszeń określono jako niezbędne wymaganie, które nie było konieczne na tym stanowisku pracy (wymóg posiadania prawa jazdy przez naczelnika WOA), a w innym pominięto wymagania niezbędne z opisu stanowiska (dot. znajomości obsługi wybranych systemów informatycznych, łatwości komunikacji i umiejętności analitycznych). Takie działania mogły wpłynąć na liczbę składanych ofert, a tym samym stanowić naruszenie zasady konkurencyjności naborów, o której mowa w art. 26a ust. 1 u.s.c.

W 2023 r. zatrudniono w WIOŚ 11 osób, w 2024 r. - 17 osób, a w 2025 r. (do 4 lutego) - 4 pracowników. Kontroli poddano 8⁷⁸ naborów przeprowadzonych w latach 2023-2025⁷⁹.

Ogłoszenia o naborze, zgodnie z art. 28 ust. 2, 2a i 2b u.s.c., oraz wyniki naborów upowszechniano w Biuletynie Informacji Publicznej jednostki oraz Biuletynie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Terminy składania dokumentów wyznaczano zgodnie z art. 28 ust. 3 u.s.c. Wszystkie etapy postępowania prowadziły komisje rekrutacyjne. W toku naboru wobec wszystkich uczestników stosowano jednolite zasady, gwarantujące porównywalność ocen. Z przeprowadzonych naborów sporządzano protokoły zgodnie z art. 30 u.s.c. Osoby zatrudnione w wyniku ww. naborów spełniały wymogi formalne i merytoryczne określone w ogłoszeniach o naborze, choć w 2 ogłoszeniach wymagania określono nieprawidłowo (pkt 4 poniżej).

W ramach badanych naborów wystąpiły następujące nieprawidłowości lub uchybienia:

⁷² Sprawa zwolnienia na dzień zakończenia kontroli toczyła się przed sądem pracy.

⁷³ Pismo z 23 stycznia 2025 r. znak: BDG-OZL.2112.44.2025.AP.

⁷⁴ Pismo z 14 lutego 2024 r. znak: IS.020 11./25.

⁷⁵ Pisma z 17 marca 2025 r., 26 marca 2025 r. oraz 4 kwietnia 2025 r.

⁷⁶ Pismo z 24 lutego znak: IS.020 11./25.

⁷⁷ Ustalono na podstawie strony nabory.kprm.gov.pl.

⁷⁸ Dot. ogłoszeń o naborze nr: 123644 z 7 lipca 2023 r.; 137223 z 3 maja 2024 r.; 137495 z 10 maja 2024 r.; 141989 z 29 sierpnia 2024 r.; 144305 z 25 października 2024 r.; 145409 z 26 listopada 2024 r.; 145881 z 7 grudnia 2024 r.; 147791 z 1 lutego 2025 r.

⁷⁹ Do 28 lutego 2025 r.

- 1) brak wybranych dokumentów:
 - w 8 naborach brakowało oświadczeń członków komisji o zachowaniu w tajemnicy uzyskanych trakcie naboru informacji, co było niezgodne z art. 32 u.s.c.;
 - w 8 naborach nie sporządzono kart oceny ofert wynikających z załączników nr 2 i 4 do zarządzenia ws. naborów w WIOŚ;
- 2) dokumenty sporządzone nierzetelnie:
 - w 1⁸⁰ naborze 2 z 3 członków komisji nie podpisało informacji dot. listy kandydatów, którzy spełniali wymagania formalne, co było niezgodne z § 3 ust. 1 oraz § 6 ust. 1 zarządzenia ws. naborów w WIOŚ. Pod ww. dokumentem podpisał się członek komisji oraz osoba, która nie była powołana w jej skład⁸¹;
 - w 3 naborach⁸² komisja rekrutacyjna nie zarekomendowała kandydata do zatrudnienia, ale wskazała na osiągnięcie przez kandydatów takich samych wyników, co było niezgodne z § 9 ust. 2 ww. zarządzenia⁸³;
 - dokumentacja z 3⁸⁴ naborów zawierała błędy: w jednym protokole⁸⁵ nieprawidłowo uzupełniono skład komisji rekrutacyjnej, w 1 z protokołów⁸⁶ nie wskazano daty jego sporządzenia, a w aktach dwóch spraw⁸⁷ znajdowała analiza ofert podpisana tylko przez część członków komisji;
- 3) działania nieterminowe:
 - 1⁸⁸ nabór prowadzono nieterminowo, tj. z 3 miesięcznym opóźnieniem, co było niezgodne z § 12 ust. 1 zarządzenia ws. naborów w WIOŚ⁸⁹. Zgodnie z § 10 ust. 3 ww. zarządzenia protokół z naboru powinien zostać przedstawiony DWIOŚ 2 listopada 2023 r., a naczelnik WO zwrócił się do DWIOŚ z prośbą o dokonanie wyboru kandydata miesiąc później, tj. 5 grudnia 2023 r.;
 - w 5⁹⁰ naborach opublikowano informację o wynikach w Biuletynie KPRM od 1 do 6 miesięcy po terminie określonym w art. 31 ust. 1 u.s.c., który wymaga upowszechnienia wyników naboru niezwłocznie po jego przeprowadzeniu. W ww. przypadkach informacje opublikowano już po rozpoczęciu umowy o pracę z wyłonionym kandydatem;
 - w 1 naborze⁹¹ nie zniszczono przez 11 miesięcy (do 30 kwietnia 2024 r.) ofert niewybranych kandydatów po zakończeniu naboru, co było niezgodne z § 11 zarządzenia ws. naborów w WIOŚ;
- 4) brak opisów lub niezgodność ogłoszeń z opisem stanowiska:
 - 5 naborów⁹² prowadzono bez aktualnych opisów stanowisk, co było niezgodne z art. 28 ust. 2 pkt. 3 u.s.c.;
 - w 1 przypadku⁹³ ogłoszenie o naborze zawierało wymagania niezgodne z opisem stanowiska, co było naruszeniem art. 28 ust. 2 pkt 3 u.s.c. W ogłoszeniu dot. starszego referenta w WOA w wymaganiach niezbędnych pominięto znajomość obsługi wybranych systemów informatycznych, łatwość komunikacji i umiejętności analityczne, a w wymaganiach dodatkowych wskazano wykształcenie wyższe ekonomiczne, na kierunku administracja, podczas gdy z opisu stanowiska pracy wynikało jedynie wykształcenie wyższe;
 - w przypadku naboru na stanowisko naczelnika WOA⁹⁴ ogłoszenie zawierało jako wymaganie niezbędne posiadanie przez kandydata prawa jazdy kat. B, w sytuacji gdy z zakresu zadań na tym stanowisku nie wynikała potrzeba posiadania tych uprawnień.

Ponadto w 1⁹⁵ naborze dot. stanowiska Pełnomocnika ds. Ochrony Informacji Niejawnych w skład komisji rekrutacyjnej powołano osobę niebędącą pracownikiem WIOŚ, co było niezgodne z § 2 ust. 2 zarządzenia ws. naborów w WIOŚ. Osobą powołaną do komisji był Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych w DUW we Wrocławiu co wynikało z faktu, że w tym czasie w WIOŚ nie był zatrudniony żaden pracownik zajmujący się ochroną informacji niejawnych.

⁸⁰ Ogłoszenie nr 145409 z 26.11.2024 r.

⁸¹ Pismo z 10 grudnia 2024 r. WOA.210.1.2024.

⁸² Dot. ogłoszeń o naborze nr: 137495 z 10 maja 2024 r., 141989 z 29 sierpnia 2024 r.; 144305 z 25 października 2024 r.

⁸³ Spośród kandydatów, o których mowa w ust. 1, komisja rekrutacyjna rekomenduje do zatrudnienia kandydata, który w największym stopniu spełnia wymagania określone w ogłoszeniu o naborze, z zastrzeżeniem ust. 3 (który dot. kandydatów niepełnosprawnych).

⁸⁴ Dot. ogłoszenia nr 145409, 145881 oraz 147791.

⁸⁵ Ust. 1 protokołu z naboru nr 145409.

⁸⁶ Dot. naboru nr 147791.

⁸⁷ Dot. naboru 145881 oraz nr 147791.

⁸⁸ Dot. ogłoszenia nr 123644.

⁸⁹ Ogłoszenie o naborze opublikowano 7 lipca 2023 r., protokół z przeprowadzonego naboru sporządzono 27 października 2023 r.

⁹⁰ Dot. ogłoszeń o naborze: 123644 (wybór kandydata 05.12.2023 r., informacja o wyniku naboru z 30.01.2024 r.); 137495 (wybór kandydata 11.06.2024 r. informacja z 15.12.2024 r.); 141989 (wybór kandydata 30.09.2024 r., informacja z 15.12.2024 r.), 144305 (wybór 14.11.2024 r., informacja z 15.12.2024 r.); 137223 (wybór 18.07.2024 r., informacja z 15.12.2024 r.). Przy czym w przypadku naboru nr 123644 oraz 144305 za datę wyboru uznano datę dokumentu na którym znajdują się notatki DWIOŚ dot. wyboru kandydata, gdyż adnotacje te nie zawierają daty ich sporządzenia.

⁹¹ Dot. ogłoszenia o naborze nr 123644.

⁹² Dot. naborów nr 123644, 137495, 144305, 145409, 145881.

⁹³ Ogłoszenie nr 147791 z 01.02.2025 r.

⁹⁴ Dot. ogłoszenia nr 145409.

⁹⁵ Ogłoszenie nr 141989 z 29 sierpnia 2024 r.

12. Zarządzenie ws. naborów w WIOŚ było zgodne z ustawą o służbie cywilnej, jednak wymaga dostosowania do wymogów zarządzenia Szefa Służby Cywilnej ws. standardów zarządzania zasobami ludzkimi⁹⁶ m.in. w zakresie wyrównywania szans w naborze osób ze szczególnymi potrzebami, stosowania zróżnicowanych metod i technik dostosowanych do wymagań związanych ze stanowiskiem pracy czy udziału przedstawiciela komórki do spraw kadr w procesie naboru. Ponadto zarządzenie wymaga aktualizacji w zakresie nazw komórek.

Zarządzenie jest zgodne z u.s.c, natomiast nie spełnia nw. wymagań określonych w załączniku do zarządzenia Szefa Służby Cywilnej ws. standardów zarządzania zasobami ludzkimi. Regulacja wewnętrzna WIOŚ nie zawiera postanowień zapewniających:

- wyrównywanie szans w naborze osób ze szczególnymi potrzebami⁹⁷,
- stosowanie zróżnicowanych metod i technik dostosowanych do wymagań związanych ze stanowiskiem pracy,
- udział przedstawiciela komórki do spraw kadr w procesie naboru,
- w miarę możliwości informowania kandydatów o niezakwalifikowaniu do kolejnego etapu;
- umieszczanie w ogłoszeniu o naborze informacji o wysokości proponowanego wynagrodzenia zasadniczego;
- umożliwienie kandydatom udziału w naborze za pomocą elektronicznych środków łączności.

13. [Wniosek o powołanie Zastępcy DWIOŚ] Zastrzeżenia budzi wystąpienie w 2024 r. przez DWIOŚ do Wojewody Dolnośląskiego z wnioskiem o zatrudnienie na stanowisko pełniące obowiązki Zastępcy DWIOŚ osoby, która nie spełniała wymagań określonych

w art. 5 ust. 3 pkt 5-6 w związku z art. 5 ust. 7 ustawy o IOŚ. Osobę tę rekomendowano do zatrudnienia, pomimo że nie posiadała 5-letniego stażu pracy na stanowiskach związanych z zadaniami z zakresu ochrony środowiska oraz wykształcenia z zakresu spraw należących do właściwości wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. Powierzenie pełnienia obowiązków zastępcy DWIOŚ nie różni się od powierzenia stanowiska zastępcy, ponieważ w obu przypadkach na osobę tę delegowane są kompetencje, uprawnienia i obowiązki związane ze stanowiskiem zastępcy kierownika. Z tego powodu, mając na względzie zapewnienie prawidłowego funkcjonowania jednostki, do pełnienia obowiązków Zastępcy DWIOŚ nie powinna być rekomendowana osoba, która nie spełnia wymogów ustawowych.

Zgodnie z art. 5 ust. 3 w związku z art. 5 ust. 7 ustawy o IOŚ stanowisko zastępcy wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska może zajmować osoba, która m.in. posiada co najmniej 5-letni staż pracy na stanowiskach związanych z zadaniami z zakresu ochrony środowiska oraz posiada wykształcenie i wiedzę z zakresu spraw należących do właściwości wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.

DWIOŚ wyjaśnił⁹⁸, że wniosek o powołanie zastępcy złożono po rozmowie i uzgodnieniu tej kwestii z ówczesnym Wojewodą Dolnośląskim, który z dniem 2 kwietnia 2024 r. powołał osobę do pełnienia obowiązków Zastępcy DWIOŚ właśnie ze względu na niespełnienie przez tę osobę wymogów ustawowych. Zaznaczono przy tym, że analogiczna sytuacja miała miejsce w okresie 29 czerwca 2021 r. – 31 maja 2024 r., kiedy obowiązki Zastępcy DWIOŚ również pełniła osoba niespełniająca wymogów ustawowych.

Z dniem 31 grudnia 2024 r. Wojewoda Dolnośląski na wniosek DWIOŚ odwołał p.o. Zastępcy DWIOŚ. Od tego czasu stanowisko to nie było obsadzone.

14. [Opisy stanowisk pracy] Negatywnie należy ocenić brak opisów stanowisk pracy w przypadku 16 z 21 (76%) badanych⁹⁹ pracowników WIOŚ, co stanowiło naruszenie art. 84 ust. 2 ustawy o służbie cywilnej¹⁰⁰. Na 5 pozostałych przypadkach 2 opisy nie były aktualizowane przez 16 lat, a w 2 kolejnych przypadkach opisy sporządzono po blisko 5 i 7 latach od zatrudnienia. Dopiero od grudnia 2024 r. rozpoczęto proces bieżącego

⁹⁶ Zarządzenie nr 6 Szefa Służby Cywilnej z dnia 12 marca 2020 r. ws. standardów zarządzania zasobami ludzkimi w służbie cywilnej.

⁹⁷ Np. w miarę możliwości umożliwienie im korzystania z własnych urządzeń i rozwiązań wspomagających pracę, dostosowanie materiałów używanych podczas naboru do ich potrzeb, zwiększenie czasu poszczególnych metod i technik do ich potrzeb.

⁹⁸ Pismo z 4 kwietnia 2025 r. znak: IŚ.020.28/2025.

⁹⁹ Przyczyną sporządzenia opisu stanowiska pracy była zmiana stanowiska.

¹⁰⁰ Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej.

sporządzania i aktualizacji opisów stanowisk dla pracowników, którzy rozpoczynali pracę lub zmieniali stanowisko pracy.

Spośród 21 badanych pracowników według stanu na 31 marca 2025 r.¹⁰¹:

- 1) 5 posiadało zarówno opis stanowiska pracy jak i zakres obowiązków, z czego w 2 opisy nie były aktualizowane przez 16 lat;
- 2) 14 posiadało jedynie zakres obowiązków, z czego 2 zakresy nie były aktualizowane przez 16 lat;
- 3) 2 nie posiadało ani opisu stanowiska pracy, ani zakresu obowiązków.

DWIOŚ wyjaśnił¹⁰², że nie są jej znane przyczyny niesporządzania opisów stanowisk, za co odpowiedzialność ponoszą naczelnicy zlikwidowanego WO i WKiS. Jak wskazano, od zatrudnienia w grudniu 2024 r. naczelnika nowopowstałego WOA opisy stanowisk były tworzone na bieżąco w związku z prowadzonymi zmianami kadrowymi.

15. [Oceny okresowe] Niezgodnie z art. 81 ust. 1 i 4 u.s.c. 1 z 12 badanych pracowników nie miał aktualnej oceny okresowej, pomimo upływu 5 miesięcy od wymaganego terminu jej sporządzenia. Pozostałe badane oceny przeprowadzone w latach 2023-2025 sporządzono na odpowiednich arkuszach ocen, zgodnie z § 3 ust. 1-4 rozporządzenia ws. ocen okresowych w służbie cywilnej¹⁰³.

DWIOŚ wyjaśnił¹⁰⁴, że brak oceny (termin jej sporządzenia upłynął 29 listopada 2024 r.) wynikał z nieodpowiedniego nadzoru naczelnika zlikwidowanego WKiS.

16. [Nagrody] W WIOŚ przyznawano nagrody pracownikom (w latach 2023-2025 wypłacono na ten cel środki w łącznej kwocie 2 195 075 zł) w oparciu o uzasadnione wnioski składane przez ich przełożonych służbowych. Zasady w tym zakresie przekazywano w formie pisemnej, jednak nie miały one charakteru procedury wewnętrznej. Nagrody przyznawano zdecydowanej większości pracowników (ok. 93%), a ich wysokość wg kryteriów wynikała z zakresu zadań i odpowiedzialności, zaangażowania i wyników pracy, niezależnie od formy zatrudnienia (w służbie cywilnej lub poza nią). W zakresie tym nie stwierdzono nieprawidłowości.

W kontrolowanym okresie:

- 1) w 2023 r. 3-krotnie w ciągu roku wypłacono nagrody w łącznej kwocie 1 141 150,00 zł dla 92%, 91% i 93% pracowników,
- 2) w 2024 r. 3-krotnie w ciągu roku wypłacono nagrody w łącznej kwocie 1 053 925,00 zł dla 97%, 95% i 88% pracowników.

W WIOŚ nie opracowano regulacji wewnętrznych dot. przyznawania nagród, stosowano jednak pisemne założenia. Zgodnie z wyjaśnieniami¹⁰⁵ nagrody przyznawano, ustalając w danym okresie średnią kwotę przypadającą na osobę. Naczelnicy i kierownicy informowani o wysokości tej kwoty oraz o środkach przypadających na daną komórkę organizacyjną przedstawiali propozycje wysokości nagród, które uwzględniały kompetencje, zaangażowanie oraz zastępstwa za osoby nieobecne. Zgodnie z wyjaśnieniem DWIOŚ, ważnym elementem oceny była również postawa etyczna pracownika. Nagrody dla kadry kierowniczej WIOŚ i samodzielnych stanowisk przyznawała bezpośrednio DWIOŚ, która również podejmowała ostateczną decyzję w stosunku do propozycji składanych przez komórki organizacyjne.

Nagrody przyznawano większości pracowników¹⁰⁶:

- 1) w 2023 r. w ramach 3 nagród (wypłaty w maju, październiku oraz grudniu) na 136-141 pracowników nagrody nie przyznano tylko 10-12 osobom (tj. 8% ogółu zatrudnionych).
- 2) w 2024 r. w ramach 3 nagród (wypłaty w maju, październiku oraz grudniu) na 144-146 pracowników nagrody nie przyznano tylko 4-17 pracowników (tj. 6% ogółu zatrudnionych).

Uzasadnieniem dla nieprzyznawania nagród była długotrwała nieobecność w pracy, rozwiązanie stosunku pracy lub niewłaściwe wykonywanie obowiązków służbowych. W 10 przypadkach z 2024 r. w dokumentacji nie wskazano uzasadnienia braku nagrody.

¹⁰¹ Badaniu poddano naczelników oraz zastępców naczelnika, kierowników delegatur oraz losowo wybranych pracowników.

¹⁰² Pismo z 4 kwietnia 2025 r. znak: IS.O20.28/2025 l.dz. 1317/2025.

¹⁰³ Rozporządzenie z dnia 4 kwietnia 2016 r. Prezesa Rady Ministrów w sprawie warunków i sposobu przeprowadzania ocen okresowych urzędników służby cywilnej i pracowników służby cywilnej (Dz.U. z 2016 r. poz. 470).

¹⁰⁴ Pismo z 17 marca 2025 r. znak: IS.O20.20 2025.

¹⁰⁵ Pismo z 17 marca 2025 r. znak: IS.O20.20 2025.

¹⁰⁶ Informacja nie dotyczy nagradzania DWIOŚ oraz jego Zastępcy.

Zgodnie z ustalonymi zasadami bezpośredni przełożeni pracowników zobowiązani byli do poinformowania pracowników zarówno o przyczynach przyznania, jak i nieprzyznania nagród. W 2024 r. wystąpiły 2 przypadki, w których osoby, które nie otrzymały nagród, wystąpiły do DWIOŚ o pisemne uzasadnienie w tej sprawie.

17. **[Akta osobowe]** Akta osobowe pracowników były prowadzone nierzetelnie. W 19 z 21 (90%) badanych akt osobowych używano korektora na liście dokumentów w części B, a w przypadku jednej teczki osobowej akta w części B przez blisko 2 lata (od maja 2022 r.) nie były numerowane (30 stron).

18. **[Regulacje dot. świadczenia pracy]** Opracowany w 2023 r. Regulamin pracy¹⁰⁷ był zgodny z art. 104¹ § 1 i § 2 Kodeksu pracy¹⁰⁸ (dalej: KP). Prawidłowym było również uregulowanie zasad świadczenia pracy zdalnej w porozumieniu z zakładową organizacją związkową, jednakże miało to miejsce dopiero w czerwcu 2024 r. Wcześniej pracę zdalną świadczone na podstawie zgód, bez ustalenia zasad jej wykonywania. Stanowiło to naruszenie art. 67²⁰ § 5 Kodeksu Pracy, który wymaga, by w przypadku gdy nie zostało zawarte porozumienie z zakładową organizacją związkową, pracodawca określał zasady wykonywania pracy zdalnej w poleceniu jej wykonywania albo w zawartym z pracownikiem porozumieniu.

Pracę zdalną w latach 2023-2025 świadczyło 9 osób, spośród których badaniu poddano 8¹⁰⁹. W 2023 r. DWIOŚ wyrażał zgodę na świadczenie pracy w formie zdalnej przez pisemną adnotację na wniosku pracownika, bez określenia zasad jej wykonywania. Dla celów pracy zdalnej 7 z 8 badanych osób złożyło oświadczenia o zapoznaniu się z procedurą ochrony danych osobowych i oceną ryzyka zawodowego; w 1 przypadku oświadczeń nie złożono. W związku z wejściem w życie porozumienia z organizacją związkową¹¹⁰ do osób świadczących pracę zdalną przesłano informację o wypowiedzeniu dotychczasowych warunków pracy zdalnej oraz informację o możliwości wystąpienia z wnioskiem o zgodę na pracę zdalną na podstawie nowych regulacji.

19. **[Sygnaliści]** Negatywnie oceniono nieterminowe ustanowienie procedury dotyczącej zgłoszeń wewnętrznych o naruszeniach prawa¹¹¹. Procedura, która zgodnie z art. 64 ustawy o ochronie sygnalistów powinna powstać do 25 września 2024 r., została wprowadzona 2,5 miesiąca później, tj. 10 grudnia 2024 r. Procedurę obsługi zgłoszeń zewnętrznych wprowadzono terminowo (25 grudnia 2024 r.). Nieprawidłowym było, że w przypadku dwóch pism z 2024 r., określonych przez nadawców jako zgłoszenia naruszenia prawa, nie dokonano ich weryfikacji w kontekście ustawy o ochronie sygnalistów.

DWIOŚ wyjaśnił¹¹², że opóźnienie w ustanowieniu regulacji wewnętrznych dot. sygnalistów wynikało ze znacznego obciążenia pracowników zadaniami związanymi z kryzysem na Odrze, a następnie długotrwałej nieobecności osoby odpowiedzialnej za przygotowanie wspomnianej regulacji.

W październiku 2024 r. do WIOŚ wpłynęły dwa pisma określone jako zgłoszenia o naruszeniu prawa, które z jednej strony wskazywały na brak procedur dot. sygnalistów, a z drugiej zawierały skargi w zakresie mobbingu. Zgłoszenia nie podlegały analizie w kontekście zgodności z ustawą o sygnalistach. Z uwagi na to, że skarga dotyczyła naruszenia prawa i mobbingu ze strony DWIOŚ, przekazano je do rozpatrzenia przez DUW, który następnie zwrócił je do rozpatrzenia przez DWIOŚ.

Naczelnik WOA z upoważnienia DWIOŚ wyjaśnił¹¹³, że sygnały przekazano do DUW bez zapewnienia ochrony danych zgłaszających, ponieważ w dniu złożenia zgłoszenia nie obowiązywała jeszcze wewnętrzna procedura w tym zakresie.

¹⁰⁷ Zarządzenie nr 14/2023 DWIOŚ z dnia 27 października 2023 r. ws. wprowadzenia Regulaminu pracy w WIOŚ.

¹⁰⁸ Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 2025 r. poz. 277).

¹⁰⁹ W przypadku jednego pracownika WIOŚ nie dysponowała aktami osobowymi pracownika, które znajdowały się w sądzie pracy.

¹¹⁰ Porozumienie ws. zasad wykonywania pracy zdalnej w WIOŚ z 27 czerwca 2024 r.

¹¹¹ Zarządzenie nr 28/2024 DWIOŚ z dnia 10 grudnia 2024 r. w sprawie wprowadzenia Wewnętrznej procedury dokonywania zgłoszeń naruszeń prawa i podejmowania działań następczych w WIOŚ.

¹¹² Protokół z przyjęcia ustnych wyjaśnień z 18 lutego 2025 r.

¹¹³ Pismo z 4 kwietnia 2025 r. znak: IŚ.O20.28/2025 l.dz. 1317/2025.

20. [Etyka i działania antymobbingowe] W 2021 r. wprowadzono Kodeks Etyki pracownika WIOŚ¹¹⁴, w którym wyznaczono wartości i zasady postępowania istotne z punktu widzenia specyfiki pracy w WIOŚ. Niemniej w celu wzmocnienia tego obszaru wskazane są działania promujące wartości etyczne, w tym organizowanie szkoleń czy prowadzenie działań informacyjnych służących profesjonalnemu i obiektywnemu wykonywaniu zadań, budowaniu zaufania oraz skuteczniejszemu zarządzaniu w obliczu występujących w jednostce wyzwań.

21. W związku z sygnałami dotyczącymi nieprawidłowości w jednostce (5 wewnętrznych skarg o mobbing, informacje medialne, pisma pracowników kierowane do różnych organów administracji publicznej) stwierdzono brak odpowiednich działań DWIOŚ w zakresie przeciwdziałania mobbingowi. Działania takie podjęto dopiero w związku ze skargami pracowników, kierowanymi również do innych organów państwa (np. Państwowej Inspekcji Pracy, Wojewody Dolnośląskiego, Ministra Klimatu i Środowiska, Szefa Służby Cywilnej).

Wskazać należy, że zgodnie z art. 94³ § 1 KP pracodawca ma obowiązek przeciwdziałać mobbingowi. Przepis ten, wspólnie m.in. z art. 11¹, czy art. 94 pkt 10 ww. Kodeksu stawia pracodawcy wymaganie dbałości o dobra osobiste pracownika, w szczególności o jego godność oraz o taką atmosferę w zakładzie pracy, w której dobra osobiste pracowników będą szanowane. W ramach kontroli nie badano merytorycznie przedmiotów skarg, ale sposób ich procedowania. Regulamin Antymobbingowy, nieaktualizowany od blisko 12 lat¹¹⁵, nie przewidywał sposobu działania, gdy skarga o mobbing dotyczyła kierownika jednostki, tj. DWIOŚ. W efekcie, w przypadku 2 poddanych badaniu skarg (100% badanych) nie zapewniono formalnej możliwości załatwienia tych spraw. Komisja Antymobbingowa odmówiła wszczęcia postępowania wyjaśniającego ze względu na podległość służbową członków Komisji w stosunku do DWIOŚ. Jedną z ww. skarg przekazano Wojewodzie Dolnośląskiemu, który również uznał się za niewłaściwego w sprawie. W tej sytuacji ze strony WIOŚ skarżący nie zostali poinformowani o przysługujących im możliwościach prawnego działania.

Zgodnie Regulaminem Antymobbingowym pracodawca był zobowiązany przeciwdziałać mobbingowi, a pracownicy byli zobowiązani do przestrzegania zasady zakazu stosowania mobbingu w WIOŚ. Skarga o mobbing powinna być złożona do DWIOŚ, który powoływał Komisję Antymobbingową. Zadaniem Komisji było przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego oraz dokonanie oceny jej zasadności. Regulamin nie przewidywał sposobu postępowania w przypadku, gdy skarga dotyczy mobbingu ze strony DWIOŚ.

Do DWIOŚ w latach 2023-2025 (do 30 marca 2025 r.) wpłynęło łącznie 5 skarg o mobbing¹¹⁶ ze strony DWIOŚ. W związku ze skargami pracowników, kierowanymi również do innych organów państwa (np. Państwowej Inspekcji Pracy, Wojewody Dolnośląskiego, Ministra Klimatu i Środowiska, Szefa Służby Cywilnej) DWIOŚ przystąpił do programu: szkoleń realizowanego przez PIP pt. "Prewencja zagrożeń psychospołecznych w środowisku pracy".

W stosunku do wpływających skarg DWIOŚ przekazał prowadzenie 2 z nich p.o. Zastępcy DWIOŚ, który powołał Komisję Antymobbingową w celu ich rozpatrzenia. Komisja odmówiła wszczęcia postępowania wyjaśniającego z uwagi na fakt, że „jakiegokolwiek rozstrzygnięcie dokonane przez Komisję może być podważone z uwagi na podległość służbową jaką zachodzi pomiędzy wszystkimi członkami Komisji a Wojewódzkim Inspektorem”. Jedną ze skarg przekazano także do Wojewody Dolnośląskiego, który jednak stwierdził swoją niewłaściwość w tym zakresie.

DWIOŚ wyjaśnił, że zlecił opracowanie Regulaminu Antymobbingowego z uwzględnieniem sytuacji, gdy skarga o mobbing dotyczy kierownika jednostki. Do czasu zakończenia kontroli Regulamin Antymobbingowy nie został uaktualniony.

Odpowiedzialność za przeciwdziałanie mobbingowi w pracy ponosi pracodawca. Powinien on ustanowić odpowiednie procedury szczegółowo regulujące sposób postępowania

¹¹⁴ Zarządzenie nr 11/2021 z DWIOŚ z dnia 30 kwietnia 2021 r. sprawie wprowadzenia Kodeksu Etyki Pracownika WIOŚ.

¹¹⁵ Zarządzenie nr 7/2013 DWIOŚ z dnia 27 maja 2013 r. w sprawie ustanowienia Regulaminu Antymobbingowego w WIOŚ.

¹¹⁶ W dwóch z nich wskazano, że są one jednocześnie zgłoszeniem o naruszeniu prawa na podstawie ustawy o ochronie sygnalistów.

każdorazowo w sytuacji wystąpienia skarg w zakresie mobbingu. Nawet jeśli w procedurze nie przewidziano sytuacji, gdy skarga dotyczy działalności DWIOŚ, należało poinformować skarżącego o przysługujących mu środkach prawnych, w tym m.in. o prawie wniesienia sprawy do sądu pracy lub sądu powszechnego, czy też o możliwości poinformowania o sprawie Państwowej Inspekcji Pracy, czego jednak nie uczyniono.

22. W związku ze skargami dot. mobbingu związek zawodowy funkcjonujący w WIOŚ przeprowadził w 2024 r. ankietę wewnętrzną ws. zachowań niepożądanych. Przeprowadzona ankieta, choć budzi zastrzeżenia co do rzetelności w zakresie pytań i prezentacji skali odpowiedzi, wskazuje, że część pracowników odbierała atmosferę pracy jako nieodpowiednią.

W 2024 r. związek zawodowy funkcjonujący w WIOŚ przeprowadził wśród pracowników ankietę dotyczącą środowiska pracy. Część pytań była jednak niewłaściwie sformułowana i zawierała w sobie tezę (np.: co Twoim zdaniem było przyczyną niewłaściwych zachowań ze strony kierownictwa WIOŚ?). Informacje wynikające z ankiet opracowano nierzetelnie, nie wynika z nich skala negatywnych odpowiedzi w stosunku do ogółu badanych. Do celów kontroli nie przedstawiono również podpisanej analizy albo jej poświadczoną za zgodność z oryginałem kopii (przekazano kopię niepodpisanego dokumentu). Przeprowadzenie ankiety początkowo uzyskało zgodę DWIOŚ, ale w trakcie jej prowadzenia DWIOŚ zarekomendował pracownikom nieuczestniczenie w ankiecie. Ostatecznie DWIOŚ odmówił spotkania z zakładową organizacją związkową w celu omówienia wyników ankiety.

23. [Skargi i wnioski] W latach 2023-2024 w WIOŚ niezgodnie z art. 254 KPA nie prowadzono rejestru skarg i wniosków, a rejestr z 2025 r. nie odpowiadał wewnętrznie ustalonemu wzorowi. Procedura ws. skarg i wniosków¹¹⁷ odpowiadała przepisom KPA, wymagała jednak dostosowania do aktualnej struktury organizacyjnej jednostki.

W latach 2023-2024 nie prowadzono rejestru skarg i wniosków, choć wpłynęły w tym czasie odpowiednio 5 i 4 skargi. Pięć skarg dot. działalności wójta/burmistrza/prezydenta miasta, trzy - DWIOŚ, jedna - starostwa powiatowego. Żadnej ze skarg nie złożył pracownik WIOŚ.

W założonym w 2025 r. rejestrze odnotowano 1 skargę na działalność wójta gminy. Rejestr ten był niezgodny z § 8 Procedury ws. skarg i wniosków, ponieważ nie zawierał informacji nt. daty zlecenia załatwienia sprawy oraz daty wystąpienia zawiadomienia o sposobie załatwienia sprawy.

24. [System bezpieczeństwa informacji] W WIOŚ zgodnie z § 19 ust. 1 rozporządzenia ws. KRI¹¹⁸ w 2018 r. i 2024 r. opracowano, zatwierdzono i udostępniono pracownikom dokumentację Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji (dalej: SZBI), która regulowała zarówno kwestie bezpieczeństwa systemów informatycznych, ochrony danych osobowych, jak i bezpieczeństwa fizycznego. Do realizacji zadań w ramach SZBI powołano m.in. Administratora Systemów Informatycznych (ASI) oraz Inspektora Ochrony Danych (IOD), a w dokumentacji określono zakresy zadań i odpowiedzialności osób uczestniczących w tym systemie. Choć na SZBI składa się szereg dokumentów, pracownicy składali oświadczenie o zapoznaniu się jedynie z wewnętrzną regulacją dotyczącą ochrony danych osobowych.

Na SZBI w WIOŚ składały się w szczególności następujące dokumenty:

- 1) Polityka Bezpieczeństwa Informacji (dalej: PBI)¹¹⁹,
- 2) Polityka Bezpieczeństwa Danych Osobowych (dalej: PBDO)¹²⁰,
- 3) Instrukcja zarządzania systemem informatycznym¹²⁰,

¹¹⁷ Zarządzenie nr 6/2014 DWIOŚ z dnia 1 kwietnia 2014 r. w sprawie trybu postępowania ze skargami i wnioskami w WIOŚ.

¹¹⁸ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 maja 2024 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 773).

¹¹⁹ Zarządzenie nr 23/2018 DWIOŚ z dnia 31 grudnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia Polityki Bezpieczeństwa Informacji w WIOŚ¹¹⁹, dalej: PBI z 2018 r.; Zarządzenie nr 14/2024 DWIOŚ z dnia 3 lipca 2024 r. w sprawie wprowadzenia Polityki Bezpieczeństwa Informacji w WIOŚ, dalej: PBI z 2024 r.

¹²⁰ Zarządzenie nr 9/2019 DWIOŚ z dnia 24 maja 2019 r. w sprawie wprowadzenia Polityki Bezpieczeństwa Danych Osobowych (zwana dalej PBDO) oraz Instrukcji zarządzania systemem informatycznym w WIOŚ, obowiązujące do dnia 2 lipca 2024 r., dalej jako „PBDO z 2019 r.”; Zarządzenie nr 13/2024 DWIOŚ z dnia 3 lipca 2024 r. zmieniające zarządzenie nr 9/2019 DWIOŚ z dnia 24 maja 2019 r. w sprawie wprowadzenia Polityki Bezpieczeństwa Danych Osobowych (zwana dalej PBDO) oraz Instrukcji zarządzania systemem informatycznym w WIOŚ, obowiązujące od dnia 3 lipca 2024 r., dalej jako „PBDO z 2024 r.”.

4) Instrukcja postępowania z kluczami i zabezpieczania pomieszczeń siedziby WIOŚ¹²¹.

DWIOŚ powołał ASI¹²² i IOD¹²³ oraz wyznaczył pracownika pełniącego funkcję inspektora bezpieczeństwa teleinformatycznego¹²⁴.

Dokumentacja SZBI została zatwierdzona przez Kierownictwo WIOŚ oraz udostępniona pracownikom w Intranecie. Zgodnie z PBI pracownicy powinni podpisać oświadczenia o zapoznaniu się z regulaminami, procedurami, zarządzeniami w sprawie bezpieczeństwa informacji. Oświadczenia złożone przez 33 nowozatrudnionych pracowników w latach 2023-2025¹²⁵ (100% próby) dotyczyły wyłącznie zapoznania się z regulacjami z obszaru ochrony danych osobowych.

25. [Audyt bezpieczeństwa informacji] Niezgodnie z § 19 ust. 2 pkt 14 rozporządzenia ws. KRI nie prowadzono corocznego audytu bezpieczeństwa informacji, który stanowi istotny element wpływający na prawidłowość utrzymania i doskonalenia SZBI. W latach 2024-2025 nie prowadzono również przeglądu i oceny Polityki bezpieczeństwa informacji w ramach samooceny kontroli zarządczej, czym naruszono przyjętą PBI i Regulamin kontroli zarządczej WIOŚ.

W § 19 ust. 2 pkt 14 rozporządzenia KRI określono wymóg zapewnienia corocznego okresowego audytu wewnętrznego w zakresie bezpieczeństwa informacji. DWIOŚ nie wyjaśnił przyczyn nieprowadzenia audytów SZBI¹²⁶.

Zgodnie z pkt 17 PBI z 2024 r. (pkt 16 PBI z 2018 r.) dokument ten miał podlegać okresowym przeglądom¹²⁷ i ocenie rocznej w ramach samooceny kontroli zarządczej. Sposób i dokumentowanie przeglądu i oceny PBI określał Regulamin kontroli zarządczej¹²⁸.

Przeglądu i oceny PBI dokonano jedynie w marcu 2023 r. W 2024 r. i 2025 r. nie przeprowadzono przeglądu PBI, pomimo sporządzenia przez DWIOŚ oświadczeń o stanie kontroli zarządczej za rok 2023 i 2024. Wyjaśniono¹²⁹, że w 2024 r. przyczyną było niesporządzenie sprawozdania z przeglądu przez osobę odpowiedzialną w tym zakresie¹³⁰. Nie wyjaśniono przyczyn niesporządzenia przeglądu w 2025 r.

26. W latach 2024-2025 prowadzono działania służące zapewnieniu zgodności działania WIOŚ z SZBI. W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości wyeliminowano je poprzez m.in. odebranie dostępu do systemów informatycznych pracownikom nieobecny w pracy ponad 30 dni, realizację obowiązku zmiany haseł do systemów informatycznych oraz ograniczenie dostępu do poczty ogólnej WIOŚ wyłącznie dla osób zajmujących się obsługą sekretariatu.

W WIOŚ w ramach działań wewnętrznych w latach 2024-2025 stwierdzono nieprawidłowości dot. bezpieczeństwa informacji. Nieprawidłowości dotyczyły m.in. logowania do systemów osób długotrwale nieobecnych, stosowania niewłaściwej polityki haseł, przekierowywania poczty elektronicznej sekretariatu WIOŚ na indywidualne skrzynki pracowników, dostępu osób nieuprawnionych do systemu e-PUAP lub kamer monitoringu.

Dostęp do systemów używanych we WIOŚ został odebrany pracownikom przebywającym na długotrwałych zwolnieniach lekarskich w lutym 2025 r., tj. z opóźnieniem wynoszącym 2-3 miesiące, niezgodnie z pkt 9.3. PBI. DWIOŚ wyjaśnił¹³¹, że nie doszło do tego wcześniej z uwagi na brak wniosków kierowników komórek organizacyjnych w tych sprawach.

¹²¹ Zarządzenie nr 14/2020 z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji postępowania z kluczami i zabezpieczania pomieszczeń siedziby WIOŚ położonej przy ul. Chełmońskiego 14.

¹²² Zarządzenie nr 5/2018 DWIOŚ z dnia 1 marca 2018 r. ws. powołania Administratora Systemów Informatycznych w WIOŚ.

¹²³ Zarządzenie nr 10/2018 DWIOŚ z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie wyznaczenia Inspektora Ochrony Danych w WIOŚ; Pismo WKS.2112.182.2024 dnia 26 lipca 2024 r. dot. powierzenia dodatkowych zadań z zakresu ochrony danych osobowych w WIOŚ głównemu specjalistce z Wydziału Prawnego (obowiązujące od 29 lipca do 31 grudnia 2024 r.); Zarządzenie nr 31 DWIOŚ z dnia 31 grudnia 2024 r. dot. wyznaczenia Naczelnika Wydziału Organizacyjno-Administracyjnego do pełnienia funkcji Inspektora Ochrony Danych w WIOŚ (obowiązujące od 1 stycznia 2025 r.).

¹²⁴ Zarządzenie nr 25/2022 z dnia 9 maja 2022 r. ws. wyznaczenia pracownika pełniącego funkcję inspektora bezpieczeństwa teleinformatycznego w WIOŚ.

¹²⁵ 8 pracowników zatrudnionych w 2023 r., 16 pracowników w 2024 r. i 9 pracowników w 2025 r.

¹²⁶ Pismo z 10 lutego 2025 r. znak: IŚ.020.08.2025, pismo z 17 marca 2025 r. znak: IŚ.020.20.2025.

¹²⁷ Przeglądowi miały podlegać takie zagadnienia jak: Cele i strategię bezpieczeństwa, Przepisy prawne, które są powiązane, Definicja bezpieczeństwa informacji, Zakres stosowania PBI, Dane o infrastrukturze systemu informacyjnego, Opis systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji: zasady kontroli ochrony danych osobowych, zasady przyznawania uprawnień dostępu do danych, zasady archiwizacji i kopii zapasowych, zasady korzystania ze sprzętu służbowego.

¹²⁸ Zarządzenie nr 14/2011 DWIOŚ z dnia 6 lipca 2011 r. w sprawie wprowadzenia w WIOŚ Regulaminu kontroli zarządczej oraz zarządzenie nr 16/2023 DWIOŚ z dnia 24 listopada 2023 r. w sprawie wprowadzenia w WIOŚ Regulaminu kontroli zarządczej oraz Procedury zarządzania ryzykiem.

¹²⁹ Pismo z 17 marca 2025 r. znak IŚ.020.20.2025.

¹³⁰ Pomimo sporządzenia 18.01.2024 r. oświadczenia o stanie kontroli zarządczej.

¹³¹ Pismo z 17 marca 2025 r. znak: IŚ.020.20.2025.

Zmieniono także politykę nadawania uprawnień do systemów informatycznych przez wprowadzenie podwójnego uwierzytelniania oraz usunięto przekierowania wiadomości poczty elektronicznej sekretariatu WIOŚ.

27. [Incydenty BI] Polityka bezpieczeństwa informacji zgodnie z § 19 ust. 2 pkt 13 rozporządzenia ws. KRI przewidywała procedury dot. wykrywania i reagowania na incydenty bezpieczeństwa informacji oraz prowadzenie rejestru incydentów. Procedury sformułowano prawidłowo, z zastrzeżeniem, że odpowiedzialność za reagowanie na wszelkiego rodzaju incydenty przypisano do IOD, niezależnie od ich rodzaju (incydent teleinformatyczny, fizyczny oraz w zakresie ochrony danych osobowych), jak również nie wskazano sposobu i narzędzia, za pośrednictwem którego należało poinformować przełożonego i IOD o wystąpieniu incydentu. Postępowanie z jednym badanym incydemem z 2024 r. (100% próby) przeprowadzono właściwie. Wspomniany incydent ujawnił brak sformalizowanej procedury przyznawania dostępu pracownikom WIOŚ i GIOŚ do systemu monitoringu wizyjnego w siedzibie WIOŚ oraz niewłaściwą konfigurację systemu, która zwykłym użytkownikom przyznawała nadmierne uprawnienia. W efekcie zmieniono konfigurację systemu oraz hasła administratora.

W PBI z 2024 r. w pkt 14 i 14.1¹³² opisano procedurę postępowania w przypadku stwierdzenia naruszenia lub zaistnienia sytuacji, która mogłaby wskazywać na naruszenie bezpieczeństwa informacji. Regulacje te nie wskazywały jednak, w jaki sposób oraz przy użyciu jakich narzędzi (np. adres e-mail, platforma usług) pracownik powinien zawiadomić o wystąpieniu incydentu swojego przełożonego i IOD.

W 2024 r. wystąpiły 4 incydenty bezpieczeństwa informacji. Rejestr naruszeń zawierał szczegółowe¹³³ informacje dotyczące tych przypadków. W 2025 r. nie odnotowano incydentów bezpieczeństwa informacji.

Kontroli poddano 1 incydent dotyczący zmiany nazw kamer monitoringu wizyjnego w siedzibie WIOŚ. Incydent odnotowano szczegółowo w rejestrze.

20 czerwca 2024 r. p.o. Zastępcy DWIOŚ zgłosił pracownikom IT zmianę nazw kamer w systemie monitoringu wizyjnego. Następnie niezwłocznie przeprowadzono kontrolę logów oraz uprawnień kont użytkowników systemu, w efekcie czego stwierdzono, że zmianę dzień wcześniej wprowadziła osoba nieuprawniona. Wynikało to z faktu, że system uprawnień przyznawanych do rejestratora kamer pozwalał na takie działanie domyślnie zwykłym użytkownikom, a nie tylko administratorowi.

W ramach działań następczych dotychczasowym użytkownikom zablokowano możliwość zmiany nazw kamer, zmieniono hasło konta administracyjnego systemu oraz zalecono opracować zasady korzystania z systemu ustalające szczegółowy zakres kompetencji poszczególnych użytkowników.

Nazwy zmieniono z ciągu cyfr i liter na nazwy odpowiadające pomieszczeniom. Pracownik, który spowodował incydent¹³⁴, jak wyjaśniono, zamierzał zmienić nazwy kamer wyłącznie w swoim urządzeniu, jednak system wprowadził zmiany w głównym rejestratorze, co uważał za technicznie niemożliwe.

28. [Bezpieczeństwo fizyczne] W WIOŚ w celu zapewnienia bezpieczeństwa fizycznego uregulowano zasady korzystania i utrzymywania nieruchomości, którą użytkowano wspólnie z GIOŚ¹³⁵, oraz stosowano Instrukcję postępowania z kluczami i zabezpieczania pomieszczeń. Wspomniana instrukcja wymaga jednak aktualizacji w zakresie stanowisk pracy. Wewnętrzne regulacje WIOŚ minimalizowały ryzyka związane z obecnością w siedzibie WIOŚ osób niebędących pracownikami tej jednostki.

WIOŚ i GIOŚ wspólnie użytkują nieruchomość położoną we Wrocławiu przy ul. Chełmońskiego 14. Pracownicy WIOŚ i GIOŚ mają dostęp do otwartych części wspólnych budynku. W stosunku do pomieszczeń biurowych w WIOŚ obowiązała Instrukcja postępowania z kluczami

¹³² Odpowiednio pkt 13 i 13.1 w PBI z 2018 r.

¹³³ Każdy incydent w rejestrze został szczegółowo opisany przez wypełnienie rubryk: data i godzina wystąpienia zgłoszenia, dane zgłaszającego, data i godzina zgłoszenia incydentu, opis incydentu, podjęte działania wraz z datą i godziną zamknięcia zgłoszenia. Rejestr przewidywał również dodatkowe uwagi do zgłoszenia.

¹³⁴ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z 19 lutego 2025 r.

¹³⁵ Porozumienie z 2 października 2019 r. o współpracy GIOŚ z WIOŚ ws. określenia zasad korzystania i utrzymywania wspólnie użytkowanych/zajmowanych nieruchomości.

i zabezpieczenia pomieszczeń¹³⁶ (dalej: Instrukcja). Instrukcja zawierała nieaktualne nazwy stanowisk pracy¹³⁷.

Załączona do Instrukcji Procedura dozoru przewidywała mechanizmy dotyczące obecności w siedzibie WIOŚ osób niebędących pracownikami tej jednostki, obejmujące m.in. obowiązek wylegitymowania i zaewidencjonowania wejścia i wyjścia gościa, wydania przepustki, towarzyszenia mu przez pracownika WIOŚ. Stosowanie wspomnianej regulacji zostało potwierdzone podczas prowadzenia kontroli na miejscu.

29. [Zmiany zarządcze] W latach 2024-2025 w WIOŚ rozpoczęto zmiany zarządcze służące usunięciu nieprawidłowości stwierdzanych w ramach kontroli zewnętrznych oraz działań wewnętrznych, a także poprawie efektywności działania procesów. Zmiany te w części wiązały się ze zmianami organizacyjnymi i kadrowymi. Większość z nich stanowiła rozpoczęcie prac w danym obszarze, w szczególności przygotowano nowy regulamin udzielania zamówień publicznych, rozpoczęto prace nad porządkowaniem archiwum, podjęto działania w zakresie projektów inwestycyjnych współfinansowanych przez WFOŚiGW, rozpoczęto proces porządkowania dokumentacji inwestycyjnej, administracyjno-technicznej, dot. floty samochodowej, akt osobowych i kadrowych.

Zgodnie z wyjaśnieniami¹³⁸ w szczególności:

- 1) w obszarze zamówień publicznych przygotowano nowy regulamin wraz ze wzorami dokumentacji, co pozwoliło na zwiększenie nadzoru nad dokumentacją, w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w ramach kontroli DUW we Wrocławiu w tym zakresie;
- 2) w obszarze archiwum zakładowego od marca 2025 r. rozpoczęto prace nad jego uporządkowaniem, ponieważ wcześniej, znajdując się w strukturze WO, działało ono nieprawidłowo, co potwierdza kontrola Archiwum Państwowego we Wrocławiu. Jak wskazano, dopiero w marcu 2025 r. zostało złożone pierwsze sprawozdanie roczne do Archiwum Państwowego po wielu latach niewykonywania tego obowiązku przez osobę pełniącą funkcje archiwisty;
- 3) podjęto działania zaniedbane w ramach zlikwidowanego WAT w zakresie projektów inwestycyjnych, w efekcie czego nowozatrudnione osoby podjęły się przeprowadzenia wszystkich postępowań zamówień publicznych związanych z projektami współfinansowanymi przez WFOŚiGW, tj. modernizacji delegatury w Wałbrzychu i zakupu samochodów elektrycznych. Ponadto przeprowadzono przegląd floty samochodowej w celu racjonalności jej wykorzystania;
- 4) rozpoczęto proces porządkowania dokumentacji inwestycyjnej, administracyjno-technicznej oraz dot. floty samochodowej;
- 5) rozpoczęto proces porządkowania dokumentacji akt osobowych i kadrowych (dot. m.in. naboru, opisu stanowisk, ocen okresowych itp.);
- 6) rozpoczęto umieszczanie protokołów kontroli zewnętrznych z 2024 na Biuletynie Informacji Publicznej WIOŚ, co wynikało z kontroli NIK;
- 7) wprowadzono możliwość indywidualnego czasu pracy dla osób pełniących tygodniowy dyżur na wypadek wystąpienia poważnej awarii lub zgłoszeń interwencyjnych dot. środowiska, co uelastyczyło organizację pracy.

Zgodnie z wyjaśnieniem DWIOŚ, wskazane działania świadczą o potrzebie zmian organizacyjnych i kadrowych w WIOŚ i uporządkowania wieloletnich zaniedbań kierownictwa komórek organizacyjnych, jak również o konieczności wzmocnienia procesów m.in. w kontekście technologicznym, informatycznym i nowoczesnych instrumentów zarządczych.

30. [Kontrola zarządcza] Negatywnie oceniono, w świetle wyników niniejszej kontroli, jak również wyników innych kontroli zewnętrznych, złożenie w 2025 r. oświadczenia o stanie kontroli zarządczej za 2024 r., w którym wskazano, że w WIOŚ w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza. Dokument sporządzono zarówno nierzetelnie, jak i nieterminowo (12 dni po terminie określonym przez Ministra Klimatu i Środowiska). Oświadczenie za 2023 r. złożono w terminie, jednak bez przeprowadzenia samooceny służącej jego wiarygodnemu przygotowaniu. W żadnym

¹³⁶ Zarządzenie nr 14/2020 z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji postępowania z kluczami i zabezpieczenia pomieszczeń siedziby WIOŚ położonej przy ul. Chełmońskiego 14 (dalej jako „Instrukcja”).

¹³⁷ M.in. w Rozdziale III *Procedura postępowania z kluczami do pomieszczeń*, w § 6 pkt 5, 9, wykazane były nieistniejące stanowiska pracy z dostępem do kluczy jak: Dyrektor Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska czy Naczelnik Wydziału Administracyjno-Technicznego; dotyczy to również załączników do Instrukcji (np. Procedura Dozoru - wykaz kierownictwa WIOŚ).

¹³⁸ Pismo z 4 kwietnia 2025 r. znak: IŚ.020.28/2025.

z ww. dokumentów nie wykazano zaległości ani nieprawidłowości w realizacji zadań zarówno merytorycznych, jak i obsługowych.

Regulacje dotyczące prowadzenia kontroli zarządczej¹³⁶ były prawidłowe, z zastrzeżeniem terminów na sporządzenie samooceny kontroli zarządczej i oświadczenia o stanie kontroli zarządczej. Terminy te były dłuższe o 2 miesiące w stosunku do wyznaczonych przez MKiŚ¹³⁹.

W oświadczeniu za rok 2024 wskazano, że w WIOŚ w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza. Samoocenę za 2024 r. wykonano. W oświadczeniu za rok 2023 wskazano, że w WIOŚ w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza, zastrzeżeniem było brak przeprowadzenia samooceny. W żadnym z ww. dokumentów nie wykazano zaległości ani nieprawidłowości w realizacji zadań zarówno merytorycznych, jak i obsługowych.

Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej za 2024 r. sporządzono z 12-dniowym opóźnieniem, tj. 12 lutego 2025 r. Oświadczenie za 2023 r. sporządzono terminowo (18 stycznia 2024 r.).

Biorąc pod uwagę przedstawione w *Wystąpieniu* oceny i ustalenia, zalecam Pani Inspektor zapewnienie adekwatnego, skutecznego i efektywnego systemu kontroli zarządczej w kierowanej przez Panią jednostce poprzez:

1. Podjęcie skutecznych działań służących zapewnieniu rzetelnej i efektywnej realizacji zadań w zakresie kontroli, ze szczególnym uwzględnieniem celów działania Inspekcji Ochrony Środowiska oraz Wytycznych GIOŚ.
2. Wzmocnienie nadzoru nad prawidłowością i terminowością prowadzenia postępowań administracyjnych, w szczególności poprzez wprowadzenie mechanizmów kontrolnych zapobiegających przypadkom przedawnienia lub beczynności.
3. Podjęcie skutecznych działań służących wyeliminowaniu nieprawidłowości i uchybień w obszarze zatrudnienia i naborów oraz prowadzenia dokumentacji pracowniczej, stosownie do wymogów ustawy o służbie cywilnej i zarządzenia Szefa Służby Cywilnej ws. standardów zarządzania zasobami ludzkimi.
4. Wzmocnienie nadzoru nad Systemem Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień w tym obszarze, ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia corocznego audytu bezpieczeństwa informacji oraz okresowych przeglądów i ocen Polityki bezpieczeństwa informacji.
5. Strategiczne, spójne i perspektywiczne zarządzanie strukturą organizacyjną jednostki oraz aktualizację regulacji wewnętrznych w celu ich dostosowania do aktualnej struktury organizacyjnej.
6. Zapewnienie rzetelnego i terminowego procesu dokonywania oceny stanu kontroli zarządczej, zgodnie z obowiązującymi przepisami i rzeczywistym stanem funkcjonowania jednostki.
7. Aktualizację Regulaminu Antymobbingowego w zakresie dotyczącym skarg na działalność kierownika jednostki, jak również kontynuowanie działań w zakresie przeciwdziałania mobbingowi oraz wprowadzenie działań promujących wartości etyczne wśród pracowników.
8. Wyeliminowanie pozostałych nieprawidłowości i uchybień stwierdzonych w *Wystąpieniu*, w tym w obszarze powierzenia funkcji Inspektora Ochrony Danych, rozpatrywania zgłoszeń o naruszeniach prawa oraz w procesie obsługi skarg i wniosków.

¹³⁹ Komunikat Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 23 lutego 2021 r. w sprawie szczegółowych wytycznych w zakresie kontroli zarządczej dla działań administracji rządowej – energia, klimat i środowisko (Dz. Urz. Min. Klimatu i Środowiska z 2021 r. poz. 20).

Proszę Panią Inspektor o przedstawienie, w terminie 30 dni od daty otrzymania *Wystąpienia*, informacji o sposobie wykonania zaleceń lub o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Od *Wystąpienia* nie przysługują środki odwoławcze.

Z wyrazami szacunku

Paulina Hennig-Kloska
Minister Klimatu i Środowiska
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/